 Mikrofin OSIGURANJE	Osiguravajuće društvo "Mikrofin osiguranje" a.d. Banja Luka	Datum:	16.04.2024.
		Broj protokola:	MFO-124-388

**Godišnji izvještaj o poslovanju
„Mikrofin osiguranja“ a.d. Banja Luka za 2023. godinu**

SADRŽAJ

1. Uvod	3
2. Opšte informacije	3
3. Mišljenje ovlaštenog revizora	4
4. Mišljenje ovlaštenog aktuara	4
5. Primjenjene računovodstvene politike	5
6. Opis poslovnog okruženja i položaj Društva na tržištu osiguranja	13
7. Organizacioni dijelovi Društva	14
8. Kadrovi Društva	15
9. Bruto premija osiguranja	15
10. Prijavljene, isplaćene i rezervisane štete	16
11. Podaci o polisama	19
12. Analiza finansijskog položaja	19
13. Analiza finansijskog rezultata	24
14. Analiza bilansa tokova gotovine	28
15. Analiza izvještaja o kapitalu	29
16. Pokazatelji poslovanja	29
17. Tehničke rezerve Društva	31
18. Izvještaj o ulaganjima sredstava za pokriće tehničkih rezervi	31
19. Odnosi sa povezanim licima	32
20. Struktura datih donacija	33
21. Događaji posle dana bilansiranja	33
22. Procjena očekivanog budućeg razvoja Društva	33
23. Aktivnosti u vezi s istraživanjem i razvojem	34
24. Otkup vlastitih akcija	34
25. Poslovni segmenti Društva	34
26. Finansijski instrumenti za procjenu	34
27. Ciljevi politika Društva u vezi sa upravljanjem rizicima	36
28. Izloženost Društva rizicima	38
29. Politika reosiguranja i saosiguranja	38
30. Primjenjena pravila korporativnog upravljanja	40
31. Rezime	41

1. Uvod

Nakon početnih koraka u poslovima osiguranja, Mikrofin osiguranje a.d. se razvilo u prepoznatljivo i cijenjeno osiguravajuće društvo koje uspješno realizuje postavljene ciljeve i ostvaruje pozitivne rezultate. Društvo maksimalno koristi prednost koju ima u pogledu blizine klijentima i dostignutih rezultata. Nakon šesnaest godina rada, u Mikrofin osiguranju je uspostavljen određeni nivo procesa, politika, procedura, tehnologije rada i poslovnih rezultata.

Osnovne vrijednosti Društva su:

- Jasna misija i vizija postojanja institucije;
- Obučeno osoblje;
- Organizaciona struktura;
- Kompjuterizovani sistemi za praćenje rada institucije;
- Interna pravila i procedure.

Mikrofin osiguranje a.d. posluje sa prepoznatljivim imenom na tržištu osiguranja, te doprinosi finansijskoj i ekonomskoj zaštiti, sigurnosti i stabilnosti pravnih i fizičkih lica u od nastanka štetnih događaja, u cijeloj Bosni i Hercegovini.

Mikrofin osiguranje a.d. obezbjeđuje vrhunske proizvode osiguranja imovine i lica za preduzeća, vanprivredne institucije, asocijacije i pojedince kroz vlastitu poslovnu mrežu, kao i putem posrednika u osiguranju, koji dijele zajedničku poslovnu filozofiju Društva.

Polazeći od ostvarenih rezultata, „Mikrofin osiguranje“ a.d. u narednom periodu planira povećati svoju konkurentnost i mjesto na tržištu osiguranja na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine.

2. Opšte informacije

Naziv i sjedište Društva je Osiguravajuće društvo "Mikrofin osiguranje" a.d. Banja Luka (u daljem tekstu "Društvo") sa sjedištem u Banjoj Luci, Aleja Svetog Save 61. Djelatnost Društva su sve vrste neživotnih osiguranja.

U Registru društava za osiguranje Agencije za osiguranje Republike Srpske, Društvo je zavedeno pod registarskim brojem RD-4.

Društvo je osnovano 2007. godine kao akcionarsko društvo za obavljanje poslova osiguranja na osnovu upisa u sudski registar o osnivanju kod Osnovnog suda u Banjoj Luci Rješenjem broj 071-0-Reg-07-002909 od 27. decembra 2007. godine i dozvole za rad izdate od strane Agencije za osiguranje Republike Srpske broj 05-493-5/07 od 30.12.2007. godine, a sa radom je počelo u januaru 2008. godine. U prvoj godini rada Društvo se bavilo isključivo dobrovoljnim neživotnim osiguranjem. Naknadnom dokapitalizacijom od 2,5 miliona KM Društvo je 2009. godine dobilo dozvolu Agencije za osiguranje Republike Srpske za obavljanje poslova obaveznog osiguranja od autoodgovornosti i osiguranja od opšte građanske odgovornosti broj 05-531-1/09 od 06.04.2009. godine. U skladu sa Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o društvima za osiguranje (Službeni glasnik RS 58/19, član 6.), u junu 2020. godine je

donesena Odluka o povećanju akcionarskog kapitala iz neraspoređene dobiti sa 5,5 mil. KM na 6 mil. KM. Društvo je u toku 2022. godine, u skladu sa navedenim Zakonom i odlukom Skupštine akcionara od 01.06.2022. godine, izvršilo i novu dokapitalizaciju od 1 mil. KM, te akcionarski kapital Društva za 2023. godinu iznosi 7 mil. KM.

Na dan 31. decembra 2023. godine, Društvo je obavljalo poslove osiguranja preko sjedišta u Banjoj Luci, poslovne jedinice u Bijeljini, kao i poslovnice u Brčko Distriktu i 15 poslovnica u FBiH. Društvo je na dan 31. decembra 2023. godine imalo 99 zaposlenih (31. decembra 2022. godine: 88 zaposlenih).

Na dan 31. decembra 2023. godine organe Društva čine:

- Skupština akcionara
- Upravni odbor
- Izvršni odbor - direktor i izvršni direktori
- Odbor za reviziju

Upravni odbor čine:

- Sandra Lonco - predsjednik
- Aleksandar Kremenović - član
- Mladen Bosnić - član

Odbor za reviziju čine:

- Relja Grozdić - predsjednik
- Jelena Čekić - član
- Božana Vukša - član

Društvom je u 2023. godini rukovodio direktor Daniel Dragutinović.
Interni revizor Društva je Sanja Vojvodić.

Eksterni aktuar Društva je Predrag Kovačević.

Eksternu reviziju od 2008. do 2016. godine je obavljala revizorska kuća Deloitte d.o.o., a od 2017. godine do 2023. godine, firma Grant Thornton d.o.o. Banja Luka, što je odobreno od strane Skupštine akcionara Društva.

3. Mišljenje ovlaštenog revizora

Nezavisni revizor „Grant Thornton“ d.o.o. Banja Luka je u revizorskom izvještaju za 2023. godinu dao sljedeće mišljenje:

„Prema našem mišljenju, finansijski izvještaji, istinito i objektivno prikazuju u svim materijalno značajnim aspektima, finansijski položaj Društva na dan 31. decembra 2023. godine i njegovu finansijsku uspješnost, te njegove novčane tokove za godinu koja je tada završila u skladu sa računovodstvenim propisima Republike Srpske i propisima Agencije za osiguranje Republike Srpske“.

4. Mišljenje ovlaštenog aktuara

U skladu sa članom 20. stav 6. Zakona o društvima za osiguranje („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 17/05, 01/06, 64/06, 74/10 i 58/19) i Odlukom o sadržaju mišljenja ovlaštenog aktuara („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj

15/07), i u skladu sa Pravilnikom o sadržaju mišljenja ovlaštenog aktuara ("Službeni glasnik Republike Srpske" broj 15/2008), Društvo je obavezno da pribavi ocjenu i mišljenje ovlaštenog aktuara o propisanim finansijskim izvještajima za 2023. godinu, Godišnjem izvještaju o poslovanju, aktima poslovne politike, pomoćnim knjigama i drugoj potrebnoj poslovnoj dokumentaciji.

Nakon izvršene kontrole, ovlašćeni aktuar (Predrag Kovačević) je 19. marta 2024. godine izrazio pozitivno mišljenje o finansijskim izvještajima i godišnjem izvještaju o poslovanju Društva za 2023. godinu.

5. Primjenjene računovodstvene politike

Finansijski izvještaji Društva su sastavljeni po načelu nabavne vrijednosti, osim za revalorizaciju određenih finansijskih instrumenata koji su vrednovani po fer vrijednosti. Iznosi u priloženim finansijskim izvještajima su izraženi u Konvertibilnim maraka, koja predstavlja funkcionalnu i zvaničnu izvještajnu valutu u Republici Srpskoj i Bosni i Hercegovini.

Prihodi od premija ostalih osiguranja

Prihodi od premije osiguranja predstavljaju fakturisane iznose premije u tekućem obračunskom periodu, uvećane za prenosne premije na početku godine i umanjene za prenosne premije obračunate na kraju obračunskog perioda. Prihodi od premije osiguranja se unose u ukupan prihod u skladu sa rokovima i periodima pokrivanja rizika iz odgovarajućih ugovora o osiguranju.

Prenosna premija (rezerva za nezarađene premije) se obezbjeđuje da bi se obuhvatili dijelovi fakturiranih premija koji se odnose na prihode narednih obračunskih perioda. Prenosna premija se ne obračunava u slučajevima kada se fakturisanje premije vrši na mjesečnoj osnovi.

Osnovica za obračun bruto prenosne premije neposrednih neživotnih osiguranja je obračunata bruto premija u tekućem obračunskom periodu, za polise osiguranja za koje se obračunava prenosna premija bez umanjenja za iznos premije prenesen na reosiguravača ili saosiguravača. Bruto prenosna premija se izračunava odvojeno:

- za osiguranja sa ravnomjernom raspodjelom rizika po metodi pojedinačnog obračuna za svaki ugovor o osiguranju, srazmjerno trajanju osiguranja po principu „pro rata temporis“ na osnovu preostalog broja dana trajanja osiguranja nakon dana bilansiranja,

- za osiguranja sa neravnomjernom raspodjelom rizika kod kojih visina pokrića pada linearno u vremenu trajanja osiguranja, takođe pojedinačnim obračunom za svaki ugovor o osiguranju, po metodi propisanoj Pravilnikom o formiranju i načinu obračunavanja prenosnih premija.

Društvo vrši obračun prenosne premije za dio portfolija koji se odnosi na osiguranje otplate kredita usljed rizika smrti, invaliditeta, gubitka posla i privremene nesposobnosti za rad, a koji se djelimično vodi u vrsti osiguranja od nezgode i djelimično u osiguranju od ostalih finansijskih gubitaka, po metodi koja podrazumijeva da visina pokrića opada linearno u vremenu trajanja osiguranja.

Provizije i drugi odgovarajući troškovi koji se mogu odnositi na prenosne premije se ne razgraničavaju, već idu na teret ukupnog prihoda perioda u kome nastanu.

Prihodi po osnovu kamata

Prihodi po osnovu kamata se najvećim dijelom odnose na obračunate kamate na dugoročne plasmane i kamate po obveznicama, a priznaju se kada je vjerovatan priliv budućih ekonomskih koristi Društvo i kada je iznos prihoda pouzdano mjerljiv. Prihod od kamata je vremenski razgraničen i priznaje se metodom efektivne kamatne stope, koja predstavlja stopu koja tačno diskontuje (svodi) procijenjene buduće novčane tokove u toku očekivanog vijeka finansijske imovine na neto nadoknadivu vrijednost te imovine prilikom inicijalnog priznavanja.

Rezervisanja sredstava za nastale prijavljene, a nelikvidirane štete

Rezervisanja sredstava za nastale prijavljene, a nelikvidirane štete vrše se na osnovu procjene iznosa svake pojedinačne štete osim za štete za koje, na osnovu raspoložive dokumentacije, nije moguće izvršiti takvu procjenu, a za koje se rezervacija sredstava vrši na osnovu prosječne likvidirane štete u odnosnoj vrsti osiguranja. Štete u sporu rezervišu se u iznosu za koji se očekuje da bi mogao biti utvrđen od strane suda.

Rezervisanja za nastale a neprijavljene štete

Obračun iznosa konačnih šteta se radi primjenom metode ulančanih ljestvica (chain ladder ili CL metoda) i dodatno Bornheutter-Ferguson (B-F) metode koja se koristi samo kod obračuna u osiguranju od odgovornosti za motorna vozila.

Predloženi dodatni obračun putem B-F metode u osiguranju od odgovornosti za motorna vozila se koristi u cilju dobijanja adekvatnijeg rezultata s obzirom da je u ovoj vrsti razvoj šteta najduži, a izloženost najveća.

Navedene metode se primjenjuju na podacima o nastalim štetama koji se sastoje od iznosa riješenih šteta i iznosa rezervisanja za prijavljene štete.

Podaci o štetama se grupišu na osnovu datuma nastanka štete i datuma prijave štete po kalendarskim polugodištima. Podaci o štetama se grupišu u homogene grupe u skladu sa podjelom na vrste osiguranja.

- Za CL metodu, definisani su načini obračuna prosječnih faktora porasta uz ostavljanje diskrecionog prava aktuaru za izbor konačnih faktora.
- Za B-F metodu definisana je a-priori procijenjena kvota šteta u odnosu na zarađenu premiju od 30%.

Iznosi šteta koji služe za obračun putem navedenih metoda se ograničavaju na 100.000 KM.

U osiguranju odgovornosti za motorna vozila, iznos konačnih šteta se dobija kao ponderisani prosjek iznosa dobijenih CL i B-F metodom.

Dijelovi pojedinačnih šteta koji prelaze iznos od 100.000 KM se posebno procjenjuju u smislu daljeg razvoja, te se konačan iznos stavlja u odnos sa konačnim iznosom ukupnih šteta da bi se dobio iznos dodatka za pokriće nastanka velikih šteta.

Procjena adekvatnosti obaveza po osnovu Ugovora o osiguranju

Obaveze po osnovu osiguranja procijenjene su na osnovu aktuelnih pretpostavki ili pretpostavki važećih na datum sklapanja ugovora i predstavljaju najbolje moguće procjene u ovom trenutku uvećane za marginu rizika odstupanja usled negativnih

efekata. Test adekvatnosti obaveza primenjuje se na sve ugovore da bi se na osnovu njega došlo do najboljih mogućih procjena budućih novčanih tokova. Pretpostavke koje se odnose na buduće rashode zasnovane su na sadašnjim vrednostima rashoda korigovanim za iznos eventualnih očekivanih troškova inflacije.

Procentne stope za diskontovanje zasnivaju se na sadašnjim nivoima rizika po industrijskim sektorima, korigovanim za mjeru izloženosti riziku.

Troškovi tekućeg održavanja i opravki

Troškovi tekućeg održavanja i opravki nekretnina, opreme i nematerijalnih ulaganja iskazani su u bilansu uspjeha u stvarno nastalom iznosu.

Preračunavanje deviznih iznosa

Poslovne promjene nastale u stranoj valuti su preračunate u Konvertibilne marke po zvaničnom kursu koji je važio na dan poslovne promjene.

Sredstva i obaveze iskazane u stranoj valuti na dan bilansa stanja, preračunate su u Konvertibilne marke po zvaničnom kursu koji je važio na taj dan.

Neto pozitivne ili negativne kursne razlike nastale prilikom poslovnih transakcija u stranoj valuti i prilikom preračuna pozicija bilansa stanja iskazanih u stranoj valuti knjižene su u korist ili na teret bilansa uspjeha, kao dobiti ili gubici po osnovu kursnih razlika.

Nekretnine, oprema i nematerijalna ulaganja

Pod nekretninama, opremom i nematerijalnim ulaganjima smatraju se ona sredstva čiji je očekivani korisni vijek upotrebe duži od jedne godine.

Nekretnine, oprema i nematerijalna ulaganja su iskazani po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za ispravku vrijednosti i eventualne imparitetne gubitke i u toku godine se evidentiraju po nabavnoj vrijednosti. Nabavnu vrijednost čini vrijednost po fakturi dobavljača uvećana za sve troškove nastale do njihovog stavljanja u upotrebu.

Dobitak koji nastane prilikom rashodovanja i prodaje nekretnina, opreme i nematerijalnih ulaganja iskazuje se neposredno kao vanredni prihod u okviru ostalih prihoda. Gubitak nastao prilikom rashodovanja i prodaje nekretnina i opreme iskazuje se neposredno kao vanredni rashod u okviru ostalih rashoda.

Investicione nekretnine

Investicione nekretnine Društva čine građevinski objekti koje Društvo izdaje u zakup i koji su vrednovani po nabavnoj vrijednosti, umanjenoj za iznos ispravke vrijednosti po osnovu amortizacije i iznos ispravke vrijednosti od imparitetnih gubitaka u skladu sa IAS 40 „Investicione nekretnine“.

Amortizacija

Amortizacija nekretnina, opreme i nematerijalnih ulaganja obračunavala se po stopama, koje su određene tako da se neotpisana vrijednost nekretnina, opreme i nematerijalnih ulaganja amortizuje u jednakim godišnjim iznosima u toku predviđenog korisnog vijeka trajanja.

Amortizacija se obračunava na osnovicu koju čini neotpisana vrijednost na početku godine kao i na nekretnine, opremu i nematerijalna ulaganja stavljena u upotrebu tokom godine.

Procijenjeni korisni vijek upotrebe pojedinih grupa nekretnina, opreme i nematerijalnih ulaganja, koji je služio kao osnova za obračun amortizacije i primijenjene stope za 2023. godinu su sljedeći:

<i>Glavne grupe nekretnina, opreme i nematerijalnih ulaganja</i>	<i>Korisni vijek (godina)</i>	<i>Stopa (%)</i>
<i>Kompjuteri i kompjuterska oprema</i>	5	20%
<i>Građevinski objekti</i>	30-50	2%-3.33%
<i>Incestione nekretnine</i>	30-50	2%-3.33%
<i>Ostala oprema</i>	3-8	12.5%-33.3%
<i>Kancelarijski namještaj</i>	8	12.5%
<i>Automobili</i>	3-5	20%-33.3%
<i>Software za računare</i>	5	20%

Finansijska imovina

Sva finansijska imovina se priznaje, odnosno prestaje se priznavati na datum trgovanja kad je kupoprodaja finansijskog sredstva definisana ugovorenim datumom isporuke finansijskog sredstva u rokovima utvrđenima prema konvencijama na predmetnom tržištu, i inicijalno je mjerena po fer vrijednosti, uključujući transakcione troškove. Finansijska imovina je klasifikovana u sljedeće kategorije: finansijska imovina "raspoloživa za prodaju", "u posjedu do dospjeća", kao i "dati krediti i potraživanja". Klasifikacija zavisi od prirode i svrhe finansijske imovine, i određena je u trenutku inicijalnog priznavanja.

Metoda efektivne kamatne stope

Metoda efektivne kamatne stope je metoda obračuna amortizovanog troška finansijske imovine i raspoređivanja prihoda od kamata tokom određenog perioda. Efektivna kamatna stopa je kamatna stopa koja tačno diskontuje buduća novčana primanja kroz očekivani vijek trajanja finansijske imovine, ili gdje je to moguće, kraćeg perioda.

Prihodi se priznaju na bazi efektivne kamatne stope za dužničke instrumente, izuzev za one koji su iskazani po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha.

Finansijska imovina koja se drži do dospjeća

Mjenice i obveznice sa fiksnim ili odredivim plaćanjima i fiksnim rokom dospjeća, za koje Društvo ima pozitivnu namjeru i mogućnost da ih čuva do dospjeća, klasifikuju se kao imovina u posjedu do dospjeća. Knjiže se i po amortizovanom trošku koristeći metodu efektivne kamatne stope, umanjenom za umanjenje vrijednosti, sa prihodom koji se priznaje na bazi efektivnog prihoda.

Finansijska imovina raspoloživa za prodaju

Finansijska imovina raspoloživa za prodaju sastoji se od investicije u instrumente kapitala preduzeća i ostalih pravnih lica čije se akcije kotiraju na aktivnom tržištu i vode se po fer vrijednosti na kraju svakog izvještajnog perioda. Ulaganja za koja nije moguće realno utvrditi fer vrijednost se mjere po trošku. Dobici i gubici koji nastaju zbog promjene fer vrijednosti direktno utiču na kapital, odnosno na revalorizacije

rezerve od investicija, sa izuzetkom umanjenja za imparitetne gubitke, kamate obračunate koristeći metod efektivne kamatne stope i dobit ili gubitak na monetarnu imovinu od kursnih razlika, koji se direktno priznaju u dobitak ili gubitak perioda. Kada se takva imovina prodaje, ili je izložena trajnom smanjenju vrijednosti, kumulativna dobit ili gubitak prethodno ostvaren u revalorizacionim rezervama za ulaganja je uključen u prihode i rashode perioda.

Fer vrijednost finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju izraženih u stranoj valuti se određuje u toj valuti i preračunava se po važećoj kursnoj stopi na dan bilansa stanja. Promjena u fer vrijednosti koja se može pripisati promjenama kursa i koja rezultira promjeni amortizovanog troška sredstva, priznaje se u bilansu uspjeha, dok se ostale promjene priznaju kao promjene u kapitalu.

Dati krediti i potraživanja

Potraživanja, krediti i ostala potraživanja sa fiksnim ili odredivim plaćanjima koja ne kotiraju na aktivnom tržištu klasifikuju se kao krediti i potraživanja. Krediti i potraživanja vrednuju se po amortizovanom trošku, primjenom metode efektivne kamatne stope, umanjene za procijenjeno umanjenje vrijednosti. Prihod od kamate se priznaje primjenom efektivne kamatne stope, osim u slučaju kratkoročnih potraživanja, gdje bi priznavanje prihoda bilo nematerijalno.

Gotovinski ekvivalenti i gotovina

Gotovinski ekvivalenti i gotovina uključuju gotovinu u blagajni, depozite kod komercijalnih banaka, kao i visoko likvidna sredstva koja se mogu brzo konvertovati u poznate iznose gotovine, uz beznačajan rizik od promjene vrijednosti.

Umanjenja finansijske imovine

Finansijska imovina, osim imovine iskazane po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, procijenjena je za indikatore umanjenja na svaki datum bilansa stanja. Finansijska imovina je umanjena tamo gdje je dokazano da su, kao rezultat jednog ili više događaja koji su se desili nakon početnog priznavanja finansijske imovine, procijenjeni budući novčani tokovi investicije izmjenili.

Za akcije koje ne kotiraju na berzi a klasifikovane su kao raspoložive za prodaju, značajan ili produžen pad u fer vrijednosti vrijednosnog papira ispod njegovog troška smatra se objektivnim dokazom umanjenja.

Za svu ostalu finansijsku imovinu, uključujući otkupive hartije od vrijednosti klasifikovane kao raspoložive za prodaju i potraživanja po finansijskom zajmu, objektivni dokaz umanjenja može uključiti:

- značajne finansijske teškoće izdavaoca ili korisnika;
- propust ili delinkvencija u otplati kamate ili glavnice; ili
- mogućnost da će dužnik doći u stečaj ili finansijsku reorganizaciju.

Za određene kategorije finansijske imovine, kao što su potraživanja za premiju, sredstva za koja je procijenjeno da nisu umanjena, pojedinačno se naknadno procjenjuju za umanjenje na kolektivnoj osnovi. Objektivni dokaz umanjenja portfolia potraživanja mogao bi uključiti prethodno iskustvo Društva u naplati, kašnjenje u

naplati nakon perioda dospijeca, kao i promjene u nacionalnim ili lokalnim ekonomskim uslovima koji su u uzajamnoj vezi sa neizvršenjem potraživanja.

Za finansijsku imovinu iskazanu po amortizovanom trošku, iznos umanjenja je razlika između knjigovodstvene vrijednosti imovine i sadašnje vrijednosti procijenjenih budućih novčanih tokova, diskontovanih koristeći originalnu efektivnu kamatnu stopu finansijskog sredstva.

Knjigovodstvena vrijednost finansijske imovine je umanjena za gubitke umanjenja direktno za svu finansijsku imovinu, osim za potraživanja gdje je knjigovodstvena vrijednost umanjena kroz upotrebu rezervacija za umanjenje vrijednosti. Kada nije moguće naplatiti potraživanja od kupaca, onda su ista otpisana na teret rezervacije za umanjenje vrijednosti. Naknadni povrat iznosa koji su prethodno otpisani se oprihoduje u korist rezervacije za umanjenje vrijednosti. Promjene u knjigovodstvenoj vrijednosti rezervacije za umanjenje vrijednosti evidentiraju se u bilansu uspjeha.

Sa izuzetkom hartija od vrijednosti raspoloživih za prodaju, ako se, u narednom periodu, iznos gubitaka od umanjenja vrijednosti smanji, i to smanjenje se odnosi na događaj koji je nastao nakon što je umanjenje priznato, prethodno priznat gubitak umanjenja može se priznati kroz bilans uspjeha u mjeri koja neće rezultovati knjigovodstvenim iznosom većim nego što bi bio amortizovani trošak da nije došlo do priznavanja umanjenja vrijednosti na datum kada je umanjenje vrijednosti ispravljeno.

Što se tiče hartija od vrijednosti - ulaganja raspoloživih za prodaju, gubici od umanjenja prethodno priznati kroz bilans uspjeha se ne poništavaju kroz bilans uspjeha. Bilo koje uvećanje u fer vrijednosti nakon gubitka umanjenja je priznato direktno u kapital.

Prestanak priznavanja finansijske imovine

Društvo će prestati priznavati finansijsku imovinu samo kada ugovorna prava na novčane tokove od finansijske imovine isteknu ili ako prenese finansijsku imovinu, pa samim tim i sve rizike i nagrade od vlasništva sredstva na drugi subjekt. Ako Društvo ne prenese niti zadrži suštinski sve rizike i povrate od vlasništva i zadrži kontrolu nad finansijskom imovinom, Društvo nastavlja da priznaje finansijsku imovinu.

Finansijske obaveze

Finansijske obaveze obuhvataju kratkoročne obaveze iz poslovanja i ostale obaveze. Finansijske obaveze se inicijalno priznaju po fer vrijednosti umanjenoj za transakcione troškove. Finansijske obaveze su iskazane po amortizovanoj vrijednosti korišćenjem efektivne kamatne stope.

Finansijska obaveza prestaje da se priznaje kada Društvo ispuni obavezu ili kada je obaveza plaćanja predviđena ugovorom ukinuta ili istekla.

Obevrjeđenje vrijednosti nekretnina, opreme i nematerijalnih ulaganja

Na dan bilansa stanja, rukovodstvo Društva analizira vrijednosti nematerijalnih ulaganja, nekretnina i opreme prikazanih u finansijskim izvještajima. Ukoliko postoji indikacija da za neko nematerijalno ulaganje, odnosno nekretninu i opremu, postoji obevrjeđenje, nadoknadivi iznos tog sredstva se procjenjuje kako bi se utvrdio iznos obevrjeđenja. Ukoliko je nadoknadivi iznos nekog sredstva procijenjen kao niži od vrijednosti iskazane u finansijskim izvještajima, vrijednost sredstva iskazanog u finansijskim izvještajima se smanjuje do svoje nadoknadive vrijednosti.

Obezvredjenje se priznaje kao trošak tekućeg perioda i evidentira u okviru ostalih poslovnih rashoda, ukoliko sredstvo nije prikazano u finansijskim izvještajima po revalorizovanoj vrijednosti, kada se obezvredjenje tretira kao smanjenje revalorizacione rezerve do revalorizovanog iznosa.

Ako se obezvredjenje kasnije poništi, vrijednost sredstva prikazana u finansijskim izvještajima se povećava do promijenjene procjene nadoknadivog iznosa, ali tako da povećana vrijednost prikazana u finansijskim izvještajima ne prelazi iznos koji bi bio prikazan da se u proteklim godinama nije računalo obezvredjenje. Poništenje obezvredjenja se računa kao prihod tekućeg perioda, ukoliko sredstvo nije prikazano u finansijskim izvještajima po revalorizovanoj vrijednosti, kada se poništenje obezvredjenja tretira kao povećanje revalorizacione rezerve.

Na dan 31. decembra 2023. godine, na osnovu procjene rukovodstva Društva ne postoje indikacije da je vrijednost stalne imovine obezvrijeđena.

Potraživanja za premije i reosiguranje

Potraživanja za premije obuhvataju potraživanja za premiju i učešća u naknadama šteta u zemlji i inostranstvu.

Ukoliko postoji vjerovatnoća da Društvo neće biti u stanju da naplati sve dospjele iznose prema ugovorenim uslovima, rukovodstvo procjenjuje iznos ispravke vrijednosti kojom se potraživanje svodi na realnu vrijednost terećenjem ostalih rashoda.

Porez na dobitak

- Tekući porez na dobitak

Tekući porez na dobitak predstavlja iznos koji se obračunava i plaća u skladu sa Zakonom o porezu na dobit. Tekući porez na dobitak predstavlja iznos koji se obračunava primjenom propisane poreske stope od 10% na osnovicu utvrđenu poreskim bilansom, koju predstavlja iznos dobitka prije oporezivanja po odbitku efekata usklađivanja prihoda i rashoda, odnosno umanjena za ulaganja u mašine i opremu za obavljanje djelatnosti izvršene u toku godine, a u skladu sa poreskim propisima Republike Srpske.

Poreski propisi Republike Srpske predviđaju mogućnost umanjena poreske osnovice za iznose ulaganja u nekretnine, postrojenja i opremu za obavljanje vlastite proizvodne djelatnosti i za iznose plaćenog poreza na dohodak i doprinosa na lična primanja za više od 30 novozaposlenih radnika na kraju poslovne godine.

Poreski propisi Republike Srpske ne predviđaju mogućnost da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnova za povrat poreza plaćenog u prethodnim periodima. Međutim, gubici iz tekućeg perioda iskazani u poreskom bilansu mogu se koristiti za umanjene poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od pet godina.

- Odloženi porez na dobitak

Odloženi porez na dobitak se obračunava korišćenjem metode utvrđivanja obaveza prema izvještaju o finansijskom položaju - bilansu stanja, za privremene razlike proizašle iz razlike između poreske osnovice potraživanja i obaveza u bilansu stanja i njihove knjigovodstvene vrijednosti. Važeće poreske stope na dan bilansa stanja ili

poreske stope koje su nakon tog dana stupile na snagu, koriste se za utvrđivanje razgraničenog iznosa poreza na dobitak.

Odložene poreske obaveze se priznaju za sve oporezive privremene razlike. Odložena poreska sredstva se priznaju za sve odbitne privremene razlike i efekte poreskih gubitaka i poreskih kredita, koji se mogu prenositi u naredne fiskalne periode, do stepena do kojeg će vjerovatno postojati oporezivi dobitak od kojeg se prenijeti poreski gubitak i krediti mogu umanjiti.

Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata

Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata predstavljaju plaćanja prema važećim republičkim i opštinskim propisima radi finansiranja raznih komunalnih i republičkih potreba. Ovi porezi i doprinosi uključeni su u okviru ostalih poslovnih rashoda.

Porez na dodatu vrijednost

Zakonom o porezu na dodatu vrijednost uvedena je obaveza i regulisan je sistem plaćanja poreza na dodatu vrijednost (PDV) na teritoriji Bosne i Hercegovine. Članom 25 navedenog Zakona usluge osiguranja i reosiguranja su oslobođene plaćanja poreza na dodatu vrijednost.

Beneficije za zaposlene

- Porezi i doprinosi za obezbjeđenje socijalne sigurnosti zaposlenih

U skladu sa domaćim propisima i usvojenom računovodstvenom politikom, Društvo je obavezno da uplaćuje doprinose raznim državnim fondovima za socijalnu zaštitu. Ove obaveze uključuju doprinose na teret poslodavca u iznosima koji se obračunavaju primjenom specifičnih, zakonom propisanih stopa. Društvo ima zakonsku obavezu da izvrši obustavu obračunatih doprinosa iz neto zarada zaposlenih i da za njihov račun izvrši prenos obustavljenih sredstava u korist odgovarajućih državnih fondova. Doprinosi na teret zaposlenih i na teret poslodavca knjiže se na teret troškova u periodu na koji se odnose.

- Obaveze po osnovu otpremnina

U skladu sa Pojedinačnim kolektivnim ugovorom, Društvo je u obavezi da isplati otpremnine, radnicima koji su zaključili ugovor o radu na neodređeno vrijeme, prilikom odlaska u penziju u visini tri prosječne plate Društva ili tri prosječne plate radnika, ako je to za njega povoljnije. Kao osnovica za obračun uzima se najveća mjesečna plata ostvarena u posljednjih 12 mjeseci prije ostvarivanja prava na penziju. Na osnovu IAS 19 "Naknade zaposlenima" zahtijeva se obračun i ukalkulisavanje sadašnje vrijednosti akumuliranih prava zaposlenih na otpremnine.

Troškovi vezani za naknade prilikom odlaska u penziju utvrđuju se korišćenjem metoda projektovanih jedinica kreditiranja, sa aktuarskim odmjeravanjem koje se vrši na dan bilansa stanja. U skladu sa navedenim, Društvo je angažovalo ovlašćenog aktuara da u ime Društva izvrši obračun sadašnje vrijednosti akumuliranih prava zaposlenih na otpremnine na dan 31. decembra 2022. godine.

Prilikom obračuna navedene sadašnje vrijednosti akumuliranih prava zaposlenih na otpremnine ovlašćeni aktuar je koristio sljedeće pretpostavke: diskontna stopa od

5,80% godišnje, projektovani rast zarada 1% godišnje, projektovana fluktuacija zaposlenih na osnovu podataka o istorijskom kretanju zaposlenih u prethodnom periodu, zvanično objavljene stope mortaliteta iz okruženja, kao i ostali uslovi neophodni za ostvarivanje prava na otpremninu.

Lizing

Lizing se klasifikuje kao finansijski lizing u svim slučajevima kada se lizingom, na korisnika lizinga, prenose u najvećoj mjeri svi rizici i koristi koji proizlaze iz vlasništva nad sredstvima. Svaki drugi lizing se klasifikuje kao operativni lizing.

- Društvo kao davalac lizinga

Prihod po osnovu operativnog lizinga (prihod od zakupa) priznaje se primjenom linearne metode tokom perioda trajanja lizinga. Indirektni troškovi nastali u pregovorima i ugovaranjem operativnog lizinga dodaju se knjigovodstvenom iznosu iznajmljenog sredstva i priznaju se na proporcionalnoj osnovi tokom perioda trajanja lizinga.

- Društvo kao korisnik lizinga

Rate po osnovu operativnog lizinga se priznaju kao trošak na linearnoj osnovi za vrijeme trajanja lizinga, osim kada postoji neka druga sistematska osnova koja bolje odslikava vremenski šablon trošenja ekonomskih koristi od iznajmljenog sredstva. Potencijalne naknade nastale na osnovu operativnog lizinga priznaju se kao trošak u periodu u kojem su nastale.

U slučaju kada se odobravaju lizing olakšice, one ulaze u sastav operativnog lizinga i priznaju se kao obaveza. Ukupna korist od olakšica priznaje se kao smanjenje troškova iznajmljivanja na linearnoj osnovi, osim kada postoji neka druga sistematska osnova koja bolje odslikava vremensku strukturu trošenja ekonomskih koristi od iznajmljenog sredstva.

Poslovni prostori sa pravom korištenja

Poslovni prostori sa pravom korištenja obuhvataju dugoročne ugovore o zakupu. Prema standardu MSFI 16 trošak zakupa kao pozicija u bilansu uspjeha za dugoročne zakupe i zakupe veće vrijednosti više ne postoji, već se trošak po osnovu unajmljenih sredstava prikazuje kroz: amortizaciju i trošak kamate.

U bilansu stanja je prikazana imovina sa pravom korištenja, a u bilansu uspjeha je prikazivan rashod od kamata na obavezu po osnovu zakupa kao finansijski trošak, odvojeno od troška amortizacije date imovine sa pravom korištenja.

6. Opis poslovnog okruženja i položaj Društva na tržištu osiguranja

Na tržištu osiguranja Republike Srpske posluje 14 društava, čije je sjedište u Srpskoj i devet filijala društava iz FBiH, dok osam društava iz Republike Srpske posluje putem filijala u FBiH.

Na tržištu Republike Srpske, Društva sa sjedištem u Republici Srpskoj učestvuju sa oko 73% u ukupnoj premiji, dok filijale društava iz FBiH učestvuju sa 27%.

Ukupna premija osiguranja, ostvarena u prvom polugodištu 2023. godine na tržištu u Republici Srpskoj iznosi oko 155 miliona KM, što predstavlja rast od oko 13%. Od

toga se na premiju neživotnog osiguranja odnosi 128 miliona KM, dok premija životnog osiguranja iznosi oko 27 miliona KM.

Prema strukturi vlasništva nad osnovnim kapitalom, deset društava je u većinskom domaćem vlasništvu, dok su četiri društva za osiguranje u većinskom stranom vlasništvu.

Za period prve polovine 2023. godine, u ukupnoj strukturi neživotnih osiguranja društava za osiguranje iz RS, (uključujući i premiju koju su ova društva ostvarila i u FBiH), od oko 133 mil. KM, Mikrofin osiguranje obuhvata učešće od oko 7,1%, sa rastom premije u odnosu na isti period prethodne godine od 30%.

R.br.	Naziv društva	Ukupno obračunata premija neživotnih osiguranja						Index 2022/2021
		I-VI 2021.		I-VI 2022.		I-VI 2023.		
		Iznos	Udio	Iznos	Udio	Iznos	Udio	
1	d.d. Brčko-gas osiguranje	8.049.465	6,7%	7.944.192	6,0%	8.637.153	5,9%	108,7%
2	Grawe osiguranje a.d.	5.318.182	4,4%	5.270.534	4,0%	6.087.782	4,2%	115,5%
3	Drina osiguranje a.d.	11.188.691	9,3%	11.912.869	9,0%	13.084.214	8,9%	109,8%
4	Dunav Osiguranje a.d.	12.927.296	10,7%	15.154.978	11,4%	15.853.797	10,7%	103,3%
5	Wiener osiguranje a.d.	15.335.538	12,7%	18.004.213	13,6%	18.554.729	12,7%	103,1%
6	Krajina osiguranje a.d.	1.740.907	1,4%	2.895.761	2,2%	3.922.948	2,7%	135,3%
7	Mikrofin osiguranje a.d.	6.833.169	5,7%	7.946.905	6,0%	10.364.672	7,1%	130,4%
8	Nešković osiguranje a.d.	7.674.162	6,4%	7.954.548	6,0%	8.713.981	6,0%	109,5%
9	Osiguranje Aura a.d.	13.627.264	11,3%	14.559.995	11,0%	15.527.699	10,6%	106,6%
10	Triglav osiguranje a.d.	6.084.682	5,0%	6.739.061	5,1%	8.723.466	6,0%	129,4%
11	Osiguranje Garant d.d.	5.993.025	5,0%	5.551.253	4,2%	6.380.442	4,4%	114,9%
12	Euros osiguranje a.d.	5.851.450	4,9%	5.523.710	4,2%	5.815.650	4,0%	105,3%
13	Sas-SuperP osiguranje a.d.	1.682.916	1,4%	1.676.278	1,3%	1.804.303	1,2%	107,6%
14	Premium osiguranje a.d.	5.527.304	4,6%	8.024.268	6,1%	9.771.299	6,7%	121,8%
	Ukupno neživotna osiguranja	107.814.051	89,5%	119.161.566	90,0%	133.042.116	90,0%	111,6%

-Ostvarena premija za prvu polovinu 2023. godine-
(Izvor: "Izveštaji i statistika" - Agencija za osiguranje RS)

R.br.	Naziv društva	Stopa efikasnosti u rješavanju obaveza iz osiguranja	Stopa efikasnosti u isplati obaveza iz osiguranja
1	Grawe osiguranje a.d.	64,2%	100,0%
2	d.d. Brčko-gas osiguranje	53,3%	100,0%
3	Drina osiguranje a.d.	71,3%	100,0%
4	Euros osiguranje a.d.	65,5%	98,2%
5	Dunav Osiguranje a.d.	68,6%	98,2%
6	Wiener osiguranje a.d.	60,7%	97,8%
7	Krajina osiguranje a.d.	54,3%	87,4%
8	Mikrofin osiguranje a.d.	87,9%	100,0%
9	Nešković osiguranje a.d.	67,6%	98,5%
10	Osiguranje Aura a.d.	68,3%	95,5%
11	Osiguranje Garant d.d.	57,4%	97,5%
12	Premium osiguranje a.d.	77,8%	99,7%
13	Sas-SuperP osiguranje a.d.	76,1%	100,0%
14	Triglav osiguranje a.d.	66,4%	97,3%
	Ukupno	67,6%	97,9%

-Stope efikasnosti - AO za prvu polovinu 2023 godine-
(Izvor: "Izveštaji i statistika" - Agencija za osiguranje RS)

7. Organizacioni dijelovi Društva

Na dan 31. decembra 2023. godine, Društvo je obavljalo poslove osiguranja preko sjedišta u Banjoj Luci, poslovne jedinice u Bijeljini, kao i poslovnice u Brčko Distriktu i 15 poslovnica u FBiH.

8. Kadrovi Društva

U "Mikrofin osiguranju" je na dan 31.12.2023. godine zaposleno 99 radnik (69 radnika ima ugovor na neodređeno vrijeme, 14 radnika imaju ugovor na određeno vrijeme, a 16 radnika rade prema ugovoru sa nepotpunim radnim vremenom. Na dopunskom radu radi 10 radnika. 75 radnika radi na poslovima prodaje, što znači da je procenat prodajnog osoblja u odnosu na ostalo osoblje 76%.

Što se tiče obrazovne strukture radnika, 42 radnik ili 42% ima završenu VSS, 9 radnika ili 9% je sa završenom VŠS, a 48 radnika ili 49% su radnici sa završenom SSS.

9. Bruto premija osiguranja

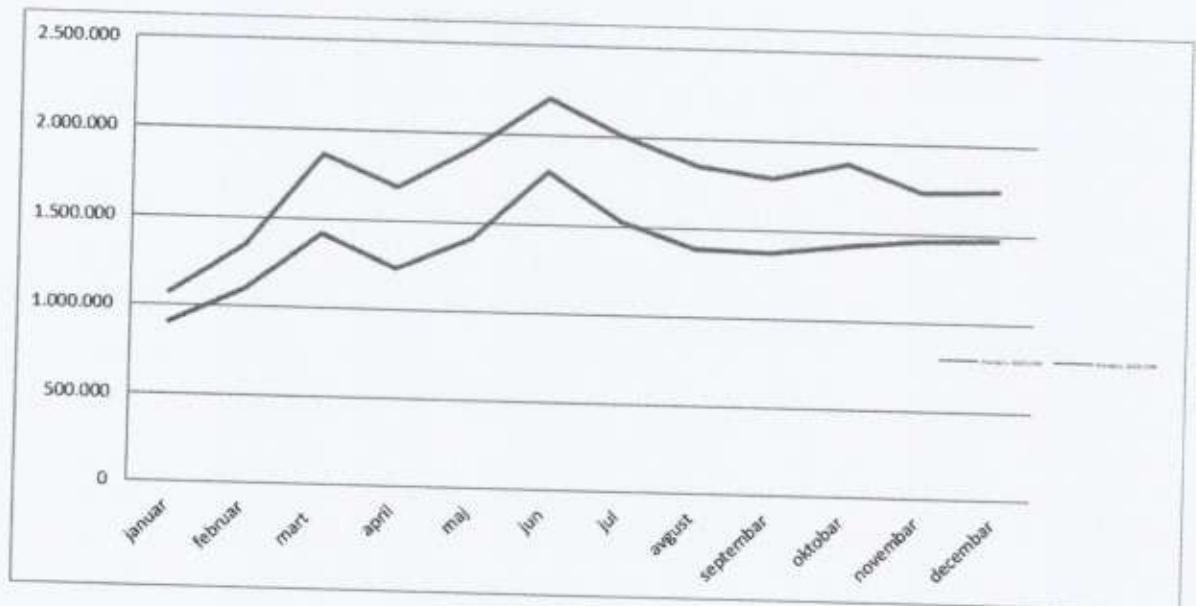
Prihod od fakturisane premije osiguranje (bez saosiguranja) za 2023. godinu iznosi 21,12 mil. KM, čime je ostvaren godišnji plan u iznosu od 116% (planirano 18,17 mil. KM). Takođe, fakturisana premija iz 2023. godine, veća je za 28% u odnosu na prethodnu godinu. (2022. godine je iznosila 16,51 mil. KM).

Vrsta osiguranja	Ostvarena premija 2022	Vrsta osiguranja	Ostvarena premija 2023
Osiguranje od nezgode	1.859.876	Osiguranje od nezgode	2.793.834
Putno zdravstveno osiguranje	200.572	Putno zdravstveno osiguranje	244.484
Kasko osiguranje	1.842.049	Kasko osiguranje	2.656.020
Osiguranje od požara i prirodnih sila	547.277	Osiguranje od požara i prirodnih sila	542.151
Osiguranje od ostalih šteta na imovini	198.945	Osiguranje od ostalih šteta na imovini	211.753
Automobilska odgovornost	11.486.598	Automobilska odgovornost	14.389.562
Ostala osiguranja	379.349	Ostala osiguranja	282.802
Ukupna premija	16.514.666	Ukupna premija	21.120.607

-Pregled ostvarene i planirane premije osiguranja po vrstama osiguranja-

Vrsta osiguranja	Ukupno ostvarenje		
	2022	2023	Index rasta
Osiguranje od nezgode	1.859.876	2.793.834	150%
Putno zdravstveno osiguranje	200.572	244.484	122%
Kasko osiguranje	1.842.049	2.656.020	144%
Osiguranje od požara i prirodnih sila	547.277	542.151	99%
Osiguranje od ostalih šteta na imovini	198.945	211.753	106%
Automobilska odgovornost	11.486.598	14.389.562	125%
Ostala osiguranja	379.349	282.802	75%
Ukupna premija	16.514.666	21.120.607	128%

-Ostvarenje u 2023. u odnosu na 2022. godinu-

Mikrofin osiguranje a.d.	Plan	Ostvarenje	Index	% učešća
Vrste osiguranja	2023	2023		2023
Osiguranje od nezgode	1.870.000	2.793.834	149%	13,23%
Putno zdravstveno osiguranje	200.000	244.484	122%	1,16%
Kasko osiguranje	2.070.000	2.656.020	128%	12,58%
Osiguranje od požara i prirodnih sila	570.000	542.151	95%	2,57%
Osiguranje od ostalih šteta na imovini	200.000	211.753	106%	1,00%
Automobilska odgovornost	12.866.133	14.389.562	112%	68,13%
Ostala osiguranja	390.000	282.802	73%	2,32%
UKUPNO	18.166.133	21.120.607	116%	100,00%

-Ostvarenje plana premije za 2023.godinu-

Vrste osiguranja	2023				% učešća		
	RS	BD	FBIH	Ukupno	RS	BD	FBIH
Nezgoda	2.652.347	1.804	139.683	2.793.834	21%	4%	2%
PZO	154.617	16.834	73.033	244.484	1%	43%	1%
Kasko osiguranje	1.992.406	1.050	662.564	2.656.020	16%	3%	8%
Osiguranje od požara i prirodnih sila	501.919	3.016	37.216	542.151	4%	8%	0%
Osiguranje od ostalih šteta na imovini	209.637		2.117	211.754	2%	0%	0%
AO	7.052.863	16.770	7.319.928	14.389.561	55%	42%	89%
Ostala osiguranja	271.077		11.726	282.803	2%	0%	0%
UKUPNO	12.834.866	39.474	8.246.267	21.120.607	100%	100%	100%

-Ostvarenje premije osiguranja po vrstama i organizacionim dijelovima-

Vrste osiguranja	Plan 2023			
	R.S.	Brčko	FBIH	Ukupno
Osiguranje od nezgode	1.738.000	2.000	130.000	1.870.000
Putno zdravstveno osiguranje	130.000	11.000	59.000	200.000
Kasko osiguranje	1.600.000		470.000	2.070.000
Osiguranje od požara i prirodnih sila	490.000	8.000	72.000	570.000
Osiguranje od ostalih šteta na imovini	197.500		2.500	200.000
Automobilska odgovornost	5.850.133	16.000	7.000.000	12.866.133
Ostala osiguranja	386.000		4.000	390.000
UKUPNO	10.391.633	37.000	7.737.500	18.166.133

Vrste osiguranja	Ostvarenje 2023			
	RS	BD	FBIH	Ukupno
Nezgoda	2.652.347	1.804	139.683	2.793.835
PZO	154.617	16.834	73.033	244.484
Kasko osiguranje	1.992.406	1.050	662.564	2.656.020
Osiguranje od požara i prirodnih sila	501.919	3.016	37.216	542.150
Osiguranje od ostalih šteta na imovini	209.637		2.117	211.753
AO	7.052.863	16.770	7.319.928	14.389.561
Ostala osiguranja	271.077		11.726	282.803
UKUPNO	12.834.865	39.474	8.246.267	21.120.606

Vrste osiguranja	Ostvareno / planirano			
	RS	BD	FBIH	Ukupno
Nezgoda	153	90	107	149
PZO	119	153	124	122
Kasko osiguranje	125		141	128
Osiguranje od požara i prirodnih sila	102	38	52	95
Osiguranje od ostalih šteta na imovini	106		85	106
AO	121	105	105	112
Ostala osiguranja	70		293	73
UKUPNO	124	107	107	116

-Ostvarenje plana premije osiguranja po vrstama i organizacionim dijelovima-

10. Prijavljene, isplaćene i rezervisane štete

Vrste osiguranja	Ostvarenje 2023	% udio	Ostvarenje 2022	Index 23/22	Plan 2023	Index ost./pl.
Nezgoda	693.621	9%	657.213	106%	700.000	99%
Kasko	1.562.744	20%	1.264.646	124%	1.300.000	120%
Auto-odgovornost	4.656.437	59%	4.140.484	112%	4.105.000	113%
Putno-zdravstveno	59.511	1%	39.038	152%	60.000	99%
Opšta građanska odgovornost	1.018	0%				0%
Roba u prevozu	0	0%				0%
Pomoć	5.599	0%	2.460	228%		0%
Finansijski gubici	27.066	0%	96.528	28%	100.000	27%
Imovina-požar	690.456	9%	838.592	82%	100.000	0%
Imovina-ostalo	153.039	2%	34.422		35.000	0%
Ukupno	7.849.490	100%	7.073.381	111%	6.400.000	123%

-Ostvarenje plana naknada šteta po vrstama osiguranja-

U poslovnom planu za 2023. godinu, predviđen je rashod na ime naknade šteta u visini od **6,4 mil. KM**, što znači da je ostvarenje u odnosu na plan **veće za 23%**.

Šifra vrste os.	Stepen ažurnosti					
	Broj šteta u obradi	Broj riješenih šteta	Broj pozitivno riješenih šteta	Broj isplaćenih šteta	Stepen ažurnosti rješavanja šteta	Stepen ažurnosti isplate šteta
					(3:2)	(5:4)
1	2	3	4	5	6	7
1	460	456	418	418	99,13%	100,00%
2	88	88	86	86	100,00%	100,00%
3	676	674	653	653	99,70%	100,00%
8	53	52	48	48	98,11%	100,00%
9	43	43	43	43	100,00%	100,00%
10	1.784	1.707	1.619	1.619	95,68%	100,00%
13	1	1	1	1	100,00%	100,00%
16	35	35	35	35	100,00%	100,00%
18	8	8	7	7	100,00%	100,00%
UKUPNO	3.148	3.064	2.910	2.910	97,33%	100,00%

-Stepen ažurnosti rješavanja i isplate šteta-

U toku poslovne 2023. godine stepen ažurnosti rješavanja i isplate šteta bio je sljedeći:

- 97,33% efikasnosti u rješavanju odštetnih zahtjeva i
- 100,00% efikasnosti u isplati odštetnih zahtjeva.

Kao i u svim prethodnim godinama, Društvo je zadržalo izuzetno visok stepen ažurnosti rješavanja i isplate šteta.

Šifra osiguranja	VRSTA OSIGURANJA	Rezerve za prijavljene štete na kraju izvještajnog perioda					
		U redovnom postupku		U sporu		Ukupno	
		Broj	Iznos	Broj	Iznos	Broj	Iznos
1	2	3	4	5	6	7=(3+5)	8=(4+6)
1	Osiguranje nezgode	4	3.450	0	0	4	3.450
3	Osiguranje vozila koja se kreću po kopnu osim šinskih vozila	1	4.500	1	2.500	2	7.000
8	Osiguranje imovine od požara i prirodnih sila	1	10.000	0	0	1	10.000
10	Osiguranje od odgovornosti za motorna vozila	24	134.415	53	259.907	77	394.322
	UKUPNO	30	152.365	54	262.407	84	414.772

-Rezervacije za prijavljene štete-

Šifra osiguranja	Vrsta osiguranja	Iznos rezervisanja	Korištena metoda
1	Osiguranje nezgode	329.533	Ulančane ljestvice
3	Kasko osiguranje	140.132	Ulančane ljestvice
10	Autoodgovornost	1.290.546	Ulančane ljestvice (30%) Bornhuetter-Ferguson (70%)
	UKUPNO	1.760.211	

-Rezervacije za neprijavljene štete (IBNR)-

11. Podaci o polisama

Stanje stroge evidencije	Nezgoda, generalne i obračunske polise (1, 8, 10, 11)	Pzo, Holiday, imovina (univerzalna) (2, 12, 4)	Osiguranje od nezgoda vrsta (3)	Kasko osiguranje (5)	AO (6)	Pomoć (9)	Ukupno
Početno stanje 2023. godina	4.290	11.475	76	2.112	9.419	805	28.177
Odštampano	1.000	5.500		3.000	40.000		49.500
Izdato	689	10.020		1.991	38.169	130	50.999
Stornirane i poništene polise	20	554		212	2.571	18	3.375
Rashodovane polise	4	5			101	2	112
Stanje 31.12.2023. godine.	4.577	6.396	76	2.909	8.578	655	23.191
Stanje na zalih	4.243	3.259	50	1.805	3.852	275	13.484
Zadužene neiskorištene polise kod posrednika	334	3.137	26	1.104	4.726	380	9.707
Stanje 31.12.2023. godine.	4.577	6.396	76	2.909	8.578	655	23.191

-stroga evidencija polisa-

Zaduženje i razduženje stroge evidencije vodi se programski u vlastitom softveru za praćenje obrazaca stroge evidencije. Softverski se prati upotreba polisa i status polisa.

U vezi sa prethodnim, izvršen je popis obrazaca stroge evidencije sa stanjem 31.12.2023. godine, koji su se nalazili kod posrednika, preuzimača i u ekonomatu. Popis je vršen putem popisne komisije i usaglašeno je stanje na popisnim listama i u softveru, stanje nerazduženih polisa, stanje u ekonomatu, usaglašene su knjigovodstvene evidencije sa stvarnim stanjem, sravnjene nerazdužene polise koje se nalaze kod posrednika, odnosno preuzimača, te izvršena kontrola i pregled obrazaca stroge evidencije.

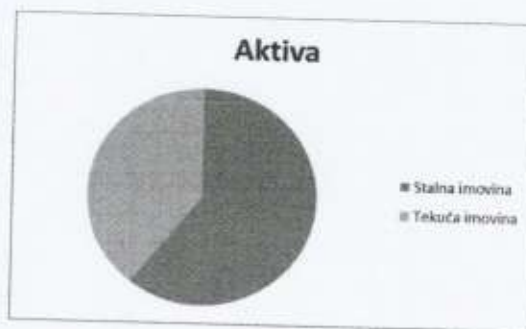
Omogućeno je kvalitetno elektronsko praćenje obrazaca stroge evidencije kroz softversko zaduženje i razduženje, gdje se prati kretanje i iskorišćenost za svaku polisu pojedinačno.

12. Analiza finansijskog položaja

Struktura aktive

U strukturi aktive na dan 31.12.2023. godine, učešće od 62% ima stalna imovina, dok tekuća imovina 38% učešća.

AKTIVA	2023	2023
	31.dec.	% učešća
Stalna imovina	15.448.342	62
Tekuća imovina	10.046.780	38
Ukupno	25.495.122	100

BILANS STANJA					(u KM)	
AKTIVA	2022	2023	2023	Index 2/1	Index 2/3	
	31.dec.	31.dec.	Plan			
STALNA IMOVINA:						
Oprema i druga stalna sredstva	1.241.611	1.473.997	1.800.000	119	82	
Građevinski objekat	106.297	102.766	103.000	97	100	
Investicione nekretnine	2.349.669	2.968.723	3.272.000	126	91	
Poslovni prostori sa pravom korištenja	509.742	424.749	425.000	83	100	
Osnovna sredstva u pripremi						
Dugoročni depoziti	7.500.000	4.600.000	4.300.000	61	107	
Hartije od vrijednosti	2.407.792	4.913.337	3.500.000	204	140	
Ostala dugoročna ulaganja	958.134	964.770	1.200.000	101	80	
Ukupna stalna imovina	15.073.245	15.448.342	14.600.000	102	106	
TEKUĆA IMOVINA:						
Gotovina na računima i u blagajni	3.328.230	2.175.498	3.000.000	65	73	
Potraživanja od premije	642.782	933.318	500.000	145	187	
Ostala kratkoročna potraživanja	17.551	153.044	30.000	872	510	
Zalihe materijala	3.166	252	5.000	8	5	
Kratkoročna ulaganja	3.682.000	6.412.130	5.800.000	174	111	
AVR	342.008	372.538	424.864	109	88	
Ukupna tekuća imovina	8.015.737	10.046.780	9.759.864	125	103	
Ukupno AKTIVA	23.088.982	25.495.122	24.359.864	110	105	
PASIVA						
KAPITAL:						
Akcionarski kapital	7.000.000	7.000.000	7.000.000	100	100	
Revalorizacione rezerve	377.056	355.652	340.056	94	105	
Zakonske rezerve	397.374	417.711	417.711	105	100	
Dobitak tekuće godine	406.751	24.794	404.021	6	6	
Neraspoređeni dobitak ranijih godina	2.038.640	2.125.054	2.125.053	104	100	
Ukupan kapital	10.219.821	9.923.211	10.286.841	97	96	
Kratkoročne obaveze	282.933	562.498	300.000	199	187	
Dugoročne obaveze	557.918	475.250	475.250	85	100	
Ukupne obaveze	840.851	1.037.748	775.250	123	134	
Prenosne premije osiguranja	9.531.454	12.225.645	10.573.882	128	116	
Rezervisanja za štete	2.288.118	2.187.967	2.490.118	96	88	
Preventiva	121.361	73.206	170.000	60	43	
Ostali PVR	68.604	29.531	40.000	43	74	
Rezervisanja za zaposlene	18.773	17.814	23.773	95	75	
Ukupna rezervisanja	12.028.310	14.534.163	13.297.773	121	109	
Ukupno PASIVA	23.088.982	25.495.122	24.359.864	110	105	

- **Stalna imovina**

STALNA IMOVINA	2023	2022	2022	Index 2/1
	31.dec.	31.dec.	% učešća	
Oprema i druga stalna sredstva	1.473.997	1.241.611	10	119
Građevinski objekat	102.766	106.297	1	97
Investicione nekretnine	2.968.723	2.349.669	19	126
Poslovni prostori sa pravom korištenja	424.749	509.742	3	83
Dugoročni depoziti	4.600.000	7.500.000	30	61
HOV	4.913.337	2.407.792	32	204
Ostala dugoročna ulaganja	964.770	958.134	6	101
UKUPNO	15.448.342	15.073.245	100	102

U strukturi stalne imovine, najveće učešće imaju hartije od vrijednosti i dugoročni depoziti sa 32% i 30%, dok učešće od 19% imaju investicione nekretnine.

Društvo ima ugovorene oročene depozite kod banaka u ukupnom iznosu 10,4 mil. KM. U odnosu na prethodnu godinu, došlo je do povećanja ovih finansijskih ulaganja za 12%.

S obzirom da je Društvo u 2009. godini počelo sa prodajom polisa autoodgovornosti, na osnovu odluke broj: UO-1274/09 od 14.05.2009. godine o prijemu „Mikrofin osiguranja“ a.d. Banja Luka u članstvo Biroa zelene karte BiH, izvršena su izdvajanja sredstava u Rezervni fond Biroa zelene karte BiH, koja na dan 31.12.2023. godine iznose 400 hilj. KM, a Fond za naknadu šteta iznosi 115 hilj. KM.

- Tekuća imovina

TEKUĆA IMOVINA	2023	2022	2023 % učešća	Index 1/2
	31.dec.	31.dec.		
Gotovina na računima i u blagajni	2.175.498	3.328.230	22	65
Potraživanja od premije	933.318	642.782	9	145
Ostala kratkoročna potraživanja	153.044	17.551	2	872
Zalihe materijala	252	3.166	0	8
Kratkoročna ulaganja	6.412.130	3.682.000	64	174
AVR	372.538	342.008	4	109
UKUPNO	10.046.780	8.015.737	100	125

U strukturi tekuće imovine, najveće učešće od 64% imaju kratkoročna ulaganja. Ukupna tekuća imovina se povećala u odnosu na isti period prethodne godine za 25%.

Starosna struktura potraživanja od premije osiguranja i ispravke potraživanja:

Rekapitulacija:	POTRAŽIVANJA					UKUPNO	ISPRAVKA POTRAŽIVANJA				UKUPNO
	<30 dana	1-3 mj.(I)	3-6 mj.(II)	6-9 mj.(III)	>9 mj.(IV)		I (5-10%)	II (25-50%)	III (50-75%)	IV (100%)	
							7%	35%	60%	100%	
Fzička lica	154.874,15	154.673,71	38.396,16	13.408,35	42.779,09	404.131,46	10.827,16	13.438,66	8.045,01	42.779,09	75.089,92
Pravna lica	382.982,63	138.726,61	88.795,91	28.161,86	74.487,16	713.154,17	9.710,66	31.078,57	16.897,12	74.487,16	132.173,71
	537.856,78	293.400,32	127.192,07	41.570,21	117.266,25	1.117.285,63	20.538,02	44.517,22	24.942,13	117.266,25	207.263,62

Struktura pasive

U strukturi pasive, najveće učešće imaju rezervisanja sa 57% i kapital 39%, a obaveze imaju 4%.

PASIVA	2023	2023
	31.dec.	% učešća
Kapital	9.923.211	39
Obaveze	1.037.748	4
Rezervisanja	14.534.163	57
Ukupno	25.495.122	100

- Kapital

U odnosu na 2022. godinu, došlo je do smanjenja ukupnog kapitala za oko 300 hilj. KM, koji na dan 31.12.2023. godine iznosi 9,92 mil. KM, a u 2022. godini je iznosio 10,22 mil. KM. Razlog ovog smanjenja je isplata dividende od 300 hilj.KM u 2023. godini.

	2023	2022
	31.dec.	31.dec.
Bazični kapital		
Akcijski kapital	7.000.000	7.000.000
Zakonske rezerve	417.711	397.374
Prenešeni dobitak	2.125.054	2.038.640
Nematerijalna ulaganja		
Bazični kapital	9.542.765	9.436.014
Rezervni fond BZK	-400.000	-400.000
Raspoloživi kapital	9.142.765	9.036.014

Bazični kapital, obračunat u skladu sa Pravilnikom o načinu obračuna kapitala i adekvatnosti kapitala društava za osiguranja, na dan 31. decembra 2023. godine u iznosu od 9,54 mil. KM predstavlja vrijednost akcijskog kapitala, uvećanu za prenesenu dobit i zakonske rezerve i umanjenu za vrijednost nematerijalnih ulaganja sa stanjem na dan 31. decembra 2023. godine. Raspoloživi kapital u iznosu od 9,14 mil. KM predstavlja bazični kapital umanjen za nelikvidna sredstva.

- Adekvatnost kapitala i margina solventnosti

U skladu sa Pravilnikom o elementima i kontroli margine solventnosti društava za osiguranje u Republici Srpskoj, margina solventnosti na dan 31.12.2023. godine je izračunata po premijskom metodu i po štetama.

U skladu sa ovim Pravilnikom, izračunavanje margine solventnosti za neposredna neživotna osiguranja vrši se primjenom indeksa šteta ili primjenom premijskog indeksa i jednaka je višem rezultatu od prethodno pomenuta dva obračuna.

Prema dostavljenom obrascu MS-NŽ od Društva (Izveštaj o margini solventnosti za poslove neposrednih neživotnih osiguranja na dan 31.12.2023. godine), margina solventnosti po premiji iznosi 3,65 mil. KM i veća je od margine solventnosti po štetama, koja iznosi 1,58 mil. KM.

Red. br.	OPIS	Neživotna osiguranja osim zdrav. osig. iz čl.8. Pravilnika
I	MARGINA SOLVENTNOSTI PO PREMIJI	
-1	Premijska osnova	21.589.376
(1.1)	Iznos premijske osnove do 100 miliona KM x 0,16	3.886.088
(1.2)	Iznos premijske osnove preko 100 miliona KM x 0,16	
-2	Zbir (1.1) + (1.2)	3.886.088
-3	Koeficijent koji se dobije kao količnik mjerodavnih šteta, neto od reosiguranja i	0,94
-4	Margina solventnosti po premiji / (2) x (3) /	3.652.922

Društvo za osiguranje dužno je osigurati stalno raspolaganje odgovarajućim kapitalom u skladu sa obimom i vrstom poslova osiguranja koje obavlja, kao i rizike kojima je izloženo kod obavljanja ovih poslova.

ZAHTJEVI ADEKVATNOSTI KAPITALA	
Margina solventnosti	3.652.922
Garantni fond prema margini solventnosti	1.217.641
Garantni fond prema članu 53. stav 1. Zakona	7.000.000
GARANTNI FOND	7.000.000
VIŠE / MANJE RASPOLOŽIVOG KAPITALA	2.142.765
VIŠE / MANJE BAZIČNOG KAPITALA	2.542.765

Na dan 31. decembra 2023. godine ostvareni bazični kapital je bio veći od minimalnog garantnog fonda (definisano Zakonom o društvima za osiguranje, koji za Društvo iznosi 7 mil. KM) za 2,54 mil. KM, a raspoloživi kapital za 2,14 mil. KM.

- Obaveze

OBAVEZE	2023	2022	Index 1/2
	31.dec.	31.dec.	
Kratkoročne obaveze	562.498	282.933	199
Dugoročne obaveze	475.250	557.918	85
UKUPNO	1.037.748	840.851	123

U ukupnim obavezama najveću stavku čine kratkoročne obaveze. Dugoročne obaveze se odnose na dugoročne ugovore o zakupu, koji su prikazani u bilansu stanja, u skladu sa MSFI 16.

REZERVISANJA	2023	2022	Index 1/2
	31.dec.	31.dec.	
Prenosna premija	12.225.645	9.531.454	128
Rezervisanja za štete	2.187.967	2.288.118	96
Ostali PVR	102.737	189.965	54
Ostala rezervisanja	17.814	18.773	95
UKUPNO	14.534.163	12.028.310	121

U strukturi ukupnih rezervisanja, najveće učešće ima rezervisanje za prenosnu premiju koje iznosi 12,22 mil. KM. Rezervisanje za štete iznosi 2,19 mil. KM, a manje je od prošlogodišnjeg rezervisanja za 4%.

13. Analiza finasijskog rezultata

○ **Ostvarenje prihoda i rashoda**

BILANS USPJEHA					
	(u K)				
	2022	2023	2023	Index	Index
	31.dec.	31.dec.	Plan	2/1	2/3
PRIHODI					
Prihodi od premije osiguranja	15.727.282	18.426.417	17.123.705	117	108
Fakturisana premija osiguranja	16.514.666	21.120.607	18.166.133	128	116
Prenosna premija	-787.384	-2.694.190	-1.042.428	342	258
Prihod od ukidanja rezervisanja za štete	24.361	327.511			
Prihod od premije saosiguranja	149.166	410.532	175.000	275	235
Prihod od provizija iz reosiguranja	63.666	77.184	61.200	121	126
Prihod od regresa neživotnih osiguranja	171.854	319.918	165.000	186	194
Prihod od učešća u naknadi šteta	900.305	291.039	25.000	32	1.164
Naplaćena otpisana potraživanja	17.908		20.000	0	0
Prihod od z.kartona	37.684	32.892	42.000	87	78
Prihod od zakupa	180.293	211.085	162.696	117	130
Finansijski i dr.prihodi	497.568	397.355	243.000	80	164
Ukupno PRIHODI	17.770.087	20.493.933	18.017.601	115	114
RASHODI					
Troškovi poslovanja	8.788.108	10.827.414	9.568.980	123	113
Naknade šteta	7.073.382	7.849.490	6.400.000	111	123
Rezervisanja za štete	150.488	106.259	202.000	71	53
Preventiva	61.575	73.206	66.000	119	111
Vatrogasni doprinos	85.058	101.370	90.000	119	113
Doprinos Zaštitnom fondu	153.550	145.176	162.600	95	89
Doprinos Bzk	29.069	33.728	36.000	116	94
Rashodi po osnovu re i sa	711.995	936.757	740.000	132	127
Ispravka potraživanja	6.621	52.893	12.000	799	
Finansijski i ostali rashodi	42.841	33.211	36.000	78	92
Ukupno RASHODI	17.102.687	20.159.504	17.313.580	118	116
Bruto dobit	667.400	334.429	704.021	50	48
Porez na dobit	260.649	309.635	300.000	119	103
Neto dobit	406.751	24.794	404.021	6	6
Ostali gubici u periodu	-43.311	-21.404	-37.000	49	58
UKUPAN NETO REZULTAT	363.440	3.390	367.021	1	1

○ **Odnos TSO i režijskog dodatka**

Ostvarenje	2022.	2023.	Plan 2023
Prihod od fakturisane premije osiguranja (bez sao)	16.514.666	21.120.607	18.166.133
Režijski dodatak	5.867.871	8.963.497	7.182.941
TSO	8.788.108	10.827.414	9.568.980
Udio TSO u režijskom dodatku	149,77%	120,79%	133,22%
Učešće TSO u fakturisanoj premiji	0,53	0,51	0,53
Pokrivenost TSO režijskim dodatkom	66,77%	82,79%	75,06%

Iz prethodnog pregleda je vidljivo manje procentualno ostvarenje od planiranog, po osnovu učešća troškova sprovođenja osiguranja u obračunatoj premiji za 2023. godinu, kao i povećanje procenta pokrivenosti troškova sprovođenja osiguranja režijskim dodatkom u odnosu na 2022. godinu, koji je značajno iznad Plana za 2023. godinu, što znači da je zabilježen značajan napredak Društva u smislu efikasnosti u upravljanju troškova.

S obzirom da se TSO ne posmatra kao izolovana kategorija, već u sklopu ostalih finansijskih i drugih pokazatelja, te u interakciji sa troškovima šteta u okviru kombinovanog racia (koji je ispod 100%), ovim procentualnim učešćem nije ugrožena ni jedna od kategorija pokazatelja ukupne finansijske pozicije Društva:

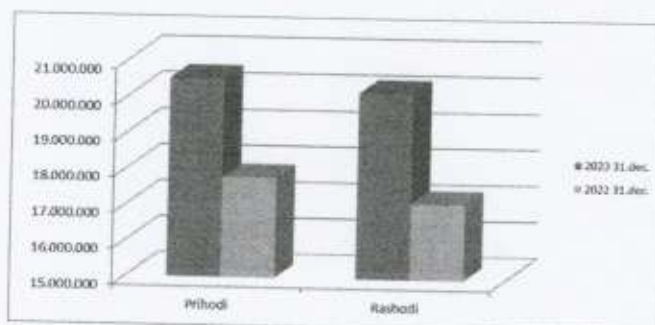
- ✓ ispunjavanje zahtjeva za adekvatnost kapitala,
- ✓ obračun i pokriće tehničkih rezervi i 50% minimalnog garantnog fonda,
- ✓ likvidnost,
- ✓ reosiguravajuće pokriće i
- ✓ prinos na ulaganje.

S obzirom da je Društvo u potpunosti izvršilo pokriće tehničkih rezervi adekvatnim sredstvima, može se zaključiti da se finansiranje većih troškova sprovođenja osiguranja nije vršilo iz tehničke premije, odnosno Društvo je nastavilo da finansira troškove sprovođenja osiguranja iz redovne poslovne aktivnosti. U budućem periodu će se više angažovati sa daljom optimizacijom poslovanja kako bi se troškovi sprovođenja osiguranja u potpunosti finansirali iz režijskog dodatka, te kako se ne bi ugrozila kapitalna osnova, odnosno tehnička premija osiguranja.

o **Struktura finansijskog rezultata**

Dobici i gubici perioda

U periodu 2023. godine, Društvo je ostvarilo pozitivan bruto finansijski rezultat iz bilansa uspjeha od 334 hilj. KM, neto finansijski rezultat u iznosu od 25 hilj. KM, a ukupan finansijski rezultat uključujući i ostale dobitke i gubitke perioda u iznosu od 3 hilj. KM.

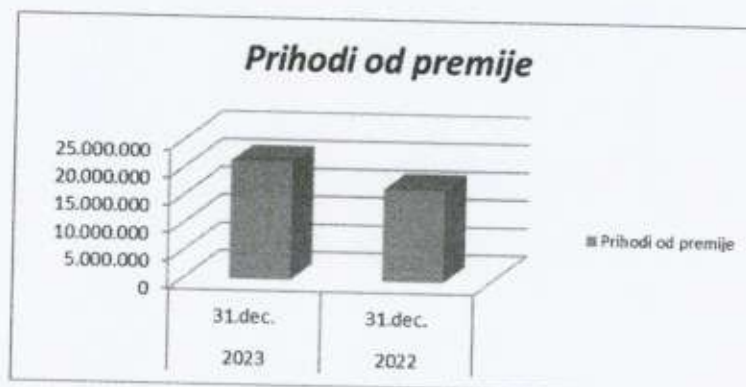
Ostali dobiti i gubici u periodu

Društvo je na dan 31.12.2023. godine, ostvarilo nerealizovane gubitke po osnovu hartija od vrijednosti raspoloživih za prodaju, u iznosu od 21 hilj. KM, kako slijedi:

2022 godina	stanje	377.056 KM
2023 godina	stanje	355.652 KM
Gubici utvrđeni direktno u kapitalu		(21.404) KM

Analiza prihoda

o Prihodi od fakturisanе premije osiguranja

Vrsta osiguranja	Ukupno ostvarenje		
	2022	2023	Index rasta
Osiguranje od nezgode	1.859.876	2.793.834	150%
Putno zdravstveno osiguranje	200.572	244.484	122%
Kasko osiguranje	1.842.049	2.656.020	144%
Osiguranje od požara i prirodnih sila	547.277	542.151	99%
Osiguranje od ostalih šteta na imovini	198.945	211.753	106%
Automobilska odgovornost	11.486.598	14.389.562	125%
Ostala osiguranja	379.349	282.802	75%
Ukupna premija	16.514.666	21.120.607	128%

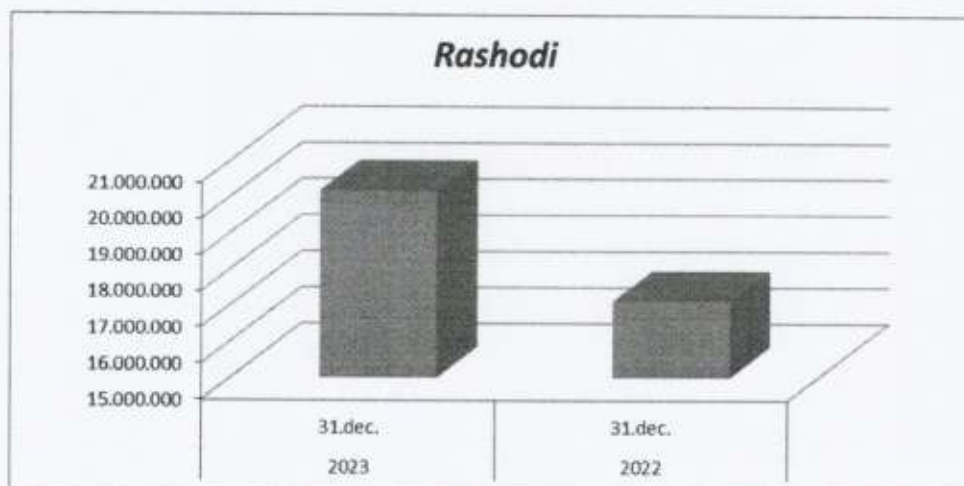
-Poređenje ostvarenja premije 2023 i 2022 godine-

o Finansijski prihodi

	2023	2022	Index
	31.dec.	31.dec.	1/2
Finansijski i drugi prihodi			
Prihodi od kamata kod banaka	133.143	122.718	108
Prihodi od kamata na obveznice i zajmove i dr.	211.859	113.572	187
Ostali prihodi	51.394	261.278	20
Ostali finansijski prihodi	959	17.908	5
Finansijski i drugi prihodi	397.355	515.476	77

-Poređenje ostvarenja finansijskih prihoda 2023 i 2022 godine-

Finansijski i drugi prihodi u 2023. godini iznose 397 hilj. KM, a odnose se na razgraničene prihode po osnovu kamata na oročena sredstva kod banaka i ostale finansijske prihode koji su ostvareni po osnovu prihoda od kamata na obveznice i druge vrste ulaganja.

Analiza rashoda

Ukupni rashodi	2023	2022	Index
	31.dec.	31.dec.	1/2
Troškovi sprovođenja osiguranja	10.827.414	8.788.108	123
Troškovi rezervisanja, naknada šteta i drugih naknada	9.332.090	8.314.579	112
Ukupni rashodi	20.159.504	17.102.687	118

Ukupni troškovi su u odnosu 2022. godinu povećani za 18%, a veći su za oko 16%, odnosu na plan za 2023. godinu.

o *Pregled ukupnih rezervacija šteta*

- Rezervisanje za neprijavljene štete	1,760 mil. KM
- Rezervisanje za nastale prijavljene štete	152 hilj. KM
- Rezervisanje za štete u sudskim sporovima	230 hilj. KM
- Rezervisanje za štete u sudskim sporovima (udjeli - RE)	33 hilj. KM
- Rezervisanje za direktne i indirektne troškove obrade šteta	13 hilj. KM
Ukupno	2,188 mil. KM

Pravilnikom o formiranju i načinu obračunavanja rezervacija za štete, utvrđena je metodologija, kriterijumi i način obračuna rezervi za štete.

Rezerve za štete obračunavaju se u visini procijenjenih obaveza koje je Društvo za osiguranje dužno da isplati na osnovu onih ugovora o osiguranju kod kojih je osigurani slučaj nastupio prije kraja obračunskog perioda, uključujući sve troškove koji na osnovu tih ugovora terete društvo za osiguranje.

Rezerve za prijavljene štete, koje su nastale i prijavljene do kraja obračunskog perioda za koje se formira rezerva za štete Društvo je utvrđivalo metodom pojedinačne procjene za svaku štetu, a što je u skladu sa navedenim Pravilnikom.

14. Analiza bilansa tokova gotovine

POZICIJA	za AOP	31.12.2022	31.12.2023
A - TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI	500		
I - Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (502 do 505)	501	17.758.806	22.023.786
1. Prilivi od premije osiguranja, saosiguranja i primljeni avansi	502	16.477.988	21.187.685
2. Prilivi od premije reosiguranja	503		0
3. Prilivi od učešća u naknadi štete	504	903.688	291.039
4. Ostali prilivi iz poslovnih aktivnosti	505	377.131	545.062
II - Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (507 do 514)	506	16.548.372	19.456.967
1. Odlivi po osnovu naknade šteta iz osiguranja i udjela u štetama iz saosiguranja	507	7.073.381	7.849.490
2. Odlivi po osnovu naknade šteta i udjela iz reosiguranja	508		0
3. Odlivi po osnovu premija saosiguranja i reosiguranja	509	660.883	990.974
4. Odlivi po osnovu isplata zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda	510	1.713.372	1.938.179
5. Odlivi po osnovu troškova sprovođenja osiguranja	511	6.875.898	8.403.103
6. Odlivi po osnovu kamata	512		0
7. Odlivi po osnovu poreza na dobit	513	223.163	274.963
8. Ostali odlivi iz poslovnih aktivnosti	514	1.674	258
III - Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti (501-506)	515	1.210.434	2.566.819
IV - Neto odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti (506-501)	516		
B - TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA			
I - Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja (518 do 523)	517	4.603.766	9.787.591
1. Prilivi po osnovu kratkoročnih finansijskih plasmana	518	918.000	2.182.000
2. Prilivi od prodaje akcija i udjela	519		347.288
3. Prilivi od prodaje nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme, inv.n.	520	1.263.200	1.034.700
4. Prilivi od kamata	521	115.637	127.384
5. Prilivi od dividendi i učešća u dobitku	522		0
6. Prilivi po osnovu ostalih dugoročnih plasmana	523	2.306.929	6.096.219
II - Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja (525 do 528)	524	5.925.170	13.207.142
1. Odlivi na osnovu kratkoročnih finansijskih plasmana	525	3.500.000	4.912.130
2. Odlivi po osnovu kupovine akcija i udjela	526	0	3.309.437
3. Odlivi po osnovu kupovine ne. ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme, inv.n.	527	788.351	2.462.512
4. Odlivi na osnovu ostalih dugoročnih finansijskih plasmana	528	1.636.820	2.523.063
III - Neto priliv gotovine iz aktivnosti investiranja (517-524)	529		
IV - Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja (524-517)	530	1.321.404	3.419.551
V - TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA			
I - Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (532 do 535)	531	0	0
1. Prilivi na osnovu povećanja osnovnog kapitala	532	0	
2. Prilivi na osnovu dugoročnih kredita	533		
3. Prilivi na osnovu kratkoročnih kredita	534		
4. Prilivi po osnovu ostalih dugoročnih i kratkoročnih obaveza	535		
II - Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (537 do 542)	536	0	300.000
1. Odlivi na osnovu otkupa sopstvenih akcija i udjela	537		
2. Odlivi na osnovu dugoročnih kredita	538		
3. Odlivi na osnovu kratkoročnih kredita	539		
4. Odlivi na osnovu finansijskog lizinga	540		
5. Odlivi po osnovu isplaćenih dividendi	541		300.000
6. Odlivi po osnovu ostalih dugoročnih i kratkoročnih obaveza	542		
III - Neto priliv gotovine iz aktivnosti finansiranja (531-536)	543		
IV - Neto odliv gotovine iz aktivnosti finansiranja (536-531)	544	0	300.000
G - UKUPNI NETO PRILIVI GOTOVINE (501+517+531)	545	22.362.572	31.811.377
D - UKUPNI NETO ODLIVI GOTOVINE (506+524+536)	546	22.473.542	32.964.109
Đ - NETO PRILIV GOTOVINE (545-546)	547		
E - NETO ODLIV GOTOVINE (546-545)	548	110.971	1.152.732
Ž - GOTOVINA NA POČETKU OBRAČUNSKOG PERIODA	549	3.439.201	3.328.230
Z - POZITIVNE KURSNE RAZLIKE NA OSNOVU PRERAČUNA GOTOVINE	550		
I - NEGATIVNE KURSNE RAZLIKE NA OSNOVU PRERAČUNA GOTOVINE	551	0	
J - GOTOVINA NA KRAJU OBRAČUNSKOG PERIODA (546+547-548+550-551)	552	3.328.230	2.175.498

Društvo je prilikom sastavljanja izvještaja o novčanim tokovima za godinu koja se završava na dan 31. decembra 2023. godine koristilo direktni metod izvještavanja o novčanim tokovima.

15. Analiza izvještaja o kapitalu

Vrsta promjene na kapitalu	Akcijski kapital	Rezerve	Revalorizacione rezerve za finansijska sredstva	Akumulirana neraspoređena dobit	Ukupno
Stanje na dan 31. 12. 2021. god.	6.000.000	379.803	420.367	3.056.211	9.856.381
Dobitk/gubitak za godinu				406.751	406.751
Ostali ukupni rezultat za godinu					
Ukupni dobitak/gubitak			-43.311		-43.311
Emisija akcijskog kapitala	1.000.000				363.440
Drugi oblici raspodjele dobiti		17.571		-1.000.000	
Stanje na dan 31. 12. 2022. god.	7.000.000	397.374	377.056	2.445.391	10.219.821
Dobitk/gubitak za godinu				24.794	24.794
Ostali ukupni rezultat za godinu					
Ukupni dobitak/gubitak			-21.404		-21.404
Ispisala dividende				24.794	3.390
Drugi oblici raspodjele dobiti		20.337		-300.000	-300.000
Stanje, 31.12.2023. god.	7.000.000	417.711	355.652	2.149.848	9.923.211

Ukupan kapital Društva na dan 31.12.2023. godine iznosi 9,92 mil. KM. U periodu 2023. godine došlo je do smanjenja revalorizacionih rezervi za finansijska sredstva u iznosu od 21 hilj. KM. Ukupne revalorizacione rezerve za 2023. godinu su iznosile 356 hilj. KM.

U 2023. godini, ostvarena je neto dobit perioda u iznosu od 25 hilj. KM, a na osnovu Odluke Skupštine akcionara o raspodjeli neraspoređene dobiti za 2022. godinu, izvršeno je evidentirane zakonskih rezervi u iznosu od 20 hilj. KM, koje na dan 31.12.2023. godine iznose 418 hilj. KM.

U skladu sa Zakonom o izmjenama i dopunama zakona o društvima za osiguranja (Sl. Gl. RS 58/19, član 6.) Skupština akcionara je 16.06.2020. godine., donijela Odluku o povećanju akcionarskog kapitala iz neraspoređene dobiti, sa 5,5 mil. KM na 6 mil. KM. Društvo je u toku 2022. godine, u skladu sa navedenim Zakonom i odlukom Skupštine akcionara od 01.06.2022. godine, izvršilo i novu dokapitalizaciju od 1 mil. KM, te akcionarski kapital Društva u 2023 iznosi 7 mil. KM.

Kretanje dobiti i kapitala po godinama:

Dobit i bilans uspjeha	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Prilici	341.881	1.355.845	2.421.036	2.845.371	2.754.889	4.989.289	6.741.812	7.770.730	8.715.746	9.488.811	10.812.235	11.759.358	12.778.071	13.855.134	17.770.087
Rashodi	677.813	1.295.376	2.210.188	2.405.217	3.362.776	4.484.107	6.648.189	8.727.487	9.887.270	10.884.813	12.032.132	13.140.137	14.279.074	15.391.576	17.122.887
Bruto dobit	-335.932	60.469	210.848	440.154	392.113	505.182	1.093.623	1.043.243	828.476	1.604.000	1.780.103	1.619.221	1.498.997	1.463.558	647.200
Preostala dobit	0	0	24.204	93.388	37.725	31.719	114.882	119.259	156.248	228.286	222.812	358.815	281.674	282.102	326.940
Neto dobit/gubitak	-335.932	60.469	235.052	440.154	392.113	473.463	1.208.445	923.967	672.228	1.375.714	1.557.291	1.978.026	1.780.671	1.745.660	974.140
Kapital	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Neto iznos kapitala	6.000.000	6.000.000	6.000.000	6.000.000	6.000.000	6.000.000	6.000.000	6.000.000	6.000.000	6.000.000	6.000.000	6.000.000	6.000.000	6.000.000	6.000.000
Revalorizacione rezerve	-374.803	-344.836	-21.182	-22.278	136.238	187.235	84.075	83.871	-26.857	236.817	286.855	424.181	476.889	450.387	377.386
Ostali ukupni rezultat	0	0	0	12.357	37.291	54.889	28.872	138.899	178.984	230.004	375.317	534.722	549.889	379.820	267.374
Dobitak (Gubitak) u bilansu uspjeha	-335.932	60.469	235.052	440.154	392.113	473.463	1.208.445	923.967	672.228	1.375.714	1.557.291	1.978.026	1.780.671	1.745.660	974.140
Neraspoređena dobit/gubitak u rangju godisa	0	-335.932	-136.345	234.781	368.089	322.328	146.388	188.889	290.510	667.228	1.044.519	1.323.495	1.604.171	1.884.387	2.858.527
Kapital	5.664.068	5.664.068	5.763.654	6.200.441	6.222.562	6.473.463	7.201.445	8.124.412	8.696.238	10.001.952	11.558.243	13.526.271	15.206.942	17.091.613	18.065.147

16. Pokazatelji poslovanja

Pokazatelji ROE i ROA

Pokazatelji profitabilnosti:	2022	2023	Plan 2023
ROE-rentabilnost ukupnog kapitala	7,1%	3,5%	6,8%
ROE-rentabilnost akcionarskog kapitala	10,3%	4,8%	10,1%
ROA	2,9%	1,3%	2,9%

Racio rentabilnosti

- Racio rentabilnosti = $\frac{\text{likvidirane štete} + \text{rezervisanje za štete} + \text{TSO}}{\text{prihodi od premije osig. i sao}}$

Racio rentabilnosti za 2023. god. = 18,78 mKM/ 21,53 mKM= 0,87*

Pokazatelj od 0,87 pokazuje da likvidirane, rezervisane štete i troškovi sprovođenja osiguranja u ostvarenom prihodu od premije učestvuju sa 89%. U 2022. godini, taj pokazatelj je iznosio 0,97.

Racio likvidnosti

- Opšti racio likvidnosti = $\frac{\text{Tekuća imovina}}{\text{kratkoročne obaveze}}$

Opšti racio likvidnosti za 2023. god.= 10,05 mKM/ 0,56 mKM= 17,95.

- Gotovinski racio likvidnosti = $\frac{\text{Gotovina}}{\text{Kratkoročne obaveze}^*}$

Gotovinski racio likvidnosti za 2023. god. = 2,17 mKM/ 0,56 mKM = 3,87.

*Kratkoročne obaveze su prikazane bez uključenih rezervisanja.

Racio solventnosti

- Neto obrtni kapital = $\frac{\text{Obrtna imovina}}{\text{kratkoročne obaveze}}$

Neto obrtni kapital za 2023. god. = 10,05 mKM/ 0,56 mKM = 17,95

- Racio ukupne zaduženosti = $\frac{\text{Obaveze}^*}{\text{Kapital}}$

Racio ukupne zaduženosti za 2023. god. = 0,56 mKM/ 9,92 mKM=0,06.

* Obaveze su prikazane bez uključenih rezervisanja.

Racio šteta

- Racio šteta* = $\frac{\text{Mjerodavne štete}^{**}}{\text{Mjerodavna (zarađena) premija}^{***}}$

Racio šteta za 2023. god. = 7,43 mKM / 18,84 mKM= 0,39.

U 2022. godini je pokazatelj iznosio 0,44.

*Racio šteta < 1 znači da Društvo dobro radi.

** Mjerodavne štete = nastale štete - regresij+ rezervisane štete na kraju perioda – rezervisane štete na početku perioda.

**Mjerodavna (zarađena) premija = fakturisana premija na kraju obračunskog perioda – prenosna premija na kraju obračunskog perioda + prenosna premija na početku perioda

Racio troškova

- Racio troškova = $\frac{\text{Troškovi sprovođenja osiguranja}}{\text{Mjerodavna (zarađena) premija}}$

Racio troškova za 2023. god. = 10,83 mKM / 18,84 mKM= 0,57

U 2022. godini je pokazatelj iznosio 0,55.

Kombinovani racio

- Kombinovani racio = Racio šteta + Racio troškova*

Racio troškova za 2023. god. = 0,39 + 0,57 = 0,96.

U 2022. godini je pokazatelj iznosio 0,99.

*Kombinovani racio < 1 – Društvo je profitabilno

17. Tehničke rezerve Društva

Vrsta osiguranja	Prenosna premija	Rezerve za štete	2023	2022	Index 23/22
Nezgodna	2.564.007	334.971	2.898.978	2.162.969	134
Pzo	31.430		31.430	31.363	100
Kasko osiguranje	1.407.792	148.011	1.555.803	1.136.419	137
Roba u prevozu	52.072		52.072	48.868	107
Imovina-požar	422.451	10.059	432.510	418.737	103
Ostala imovina	110.898		110.898	101.610	109
Autoodgovornost	7.572.191	1.694.926	9.267.117	7.816.389	119
Opšta odgovornost	42.512		42.512	27.210	156
Osiguranje garancija	222		222	410	54
Osiguranje finansijskih gubitaka	14.001		14.001	69.659	20
Osiguranje pomoći	8.069		8.069	5.938	136
Ukupno	12.225.645	2.187.967	14.413.612	11.819.572	122

U odnosu na prethodnu godinu došlo je do povećanja ukupnih obračunatih tehničkih rezervi za oko 22%, odnosno za oko 2,59 mil.KM.

Rezervisanje za nastale neprijavljene štete

Šifra osiguranja	Vrsta osiguranja	Iznos rezervisanja	Metoda
1	Osiguranje nezgode	329.533	Ulančane ljestvice
3	Kasko osiguranje	140.132	Ulančane ljestvice
10	Autoodgovornost	1.290.546	Ulančane ljestvice (30%) Bornhuetter-Ferguson (70%)
	Ukupno:	1.760.211	

18. Izvještaj o ulaganjima sredstava za pokriće tehničkih rezervi

Vrsta (oblik) ulaganja	Dozvoljeni %	Ulaganje	%
Hartije od vrijednosti čiji je emitent ili garant BiH, Republika Srpska, Centralna banka BiH i fondovi iz člana 8. Zakona o Investiciono-razvojnoj banci Republike Srpske	bez ograničenja	4.906.738	34,00%
Nekretnine i druga prava na nekretninama	do 40%, a u jednu nekretninu odnosno u više nekretnina koje su međusobno povezane tako da čine jednu cjelinu do 20%	2.268.723	15,70%
Oročeni depoziti kod banaka u RS, odnosno BiH	do 50%, a u jednu banku do 20%	6.900.000	47,90%
Sredstva na računima društva za osiguranje	do 10%	338.151	2,30%
Ukupno uložena sredstva u zemlji		14.413.612	100,00%

Društvo je uložilo i deponovalo sredstva tehničke rezerve u oblike u skladu sa Pravilnikom o visini i načinu ulaganja sredstava za pokriće tehničkih rezervi i minimalnog garantnog fonda društava za osiguranje (Sl. glasnik RS br. 131/10, 2/12, 115/13, 61/15, 117/20 i 118/22) tako da obezbudi usklađenost s vrstom poslova osiguranja koje obavlja, ročnu usklađenost deponovanih i uloženi sredstava i obaveza Društva za koje se formiraju tehničke rezerve, raznovrsnost deponovanja i ulaganja u različite oblike sredstava i njihovu disperziju kod različitih subjekata.

Konstatovano je da nema prekoračenja ograničenja ni kod jednog pojedinog oblika ulaganja tj. obezbijeđeno je potpuno pokriće obračunatih tehničkih rezervi čime je

ispunjen uslov iz člana 3. stav (1) Pravilnika o visini i načinu ulaganja sredstava društava za osiguranje.

Prema vrsti imovine primjećuje se da se Društvo opredjelilo za ulaganja u državne obveznice Republike Srpske, ulaganje u nekretnine i oročene depozite u komercijalnim bankama.

Na svim ulaganjima kojima su pokrivena tehničke rezerve ostvaren je prinos te se može konstatovati da je sačuvana i uvećana realna vrijednost imovine koja služi za obezbjeđenje tehničkih rezervi, čime je ispunjen uslov iz člana 3. stav (3) Pravilnika o visini i načinu ulaganja sredstava društava za osiguranje.

Društvo za osiguranje je dužno prema članu 18. Pravilnika o visini i načinu ulaganja sredstava društava za osiguranje, za vrijeme trajanja dozvole za rad, iznos u visini najmanje 50% minimalnog garantnog fonda propisanog Zakona o društvima za osiguranje držati u namjenski oročenom depozitu ili hartijama od vrijednosti iz člana 9. stav 1. tačka 1. Pravilnika o visini i načinu ulaganja sredstava društava za osiguranje, koji služe isključivo u svrhu zaštite osiguranika i očuvanja solventnosti društva za osiguranje i u druge svrhe se ne mogu koristiti.

Stanje ulaganja u obveznice i depozite na dan 31.12.2023. godine:

	Broj akcija	Revalorizacione rezerve	SV 31/12/23
Akcije FRTL-R-D	6599	-3.426	6.599
Obveznice RSBD-O13	450	-12.944	444.773
Obveznice RSBD-O37	470	15.220	512.300
Obveznice RS - ratna šteta (RSRS-O-D)	38947	-1.012	3.875
Obveznice RS - ratna šteta (RSRS-O-E)	193527	19.124	38.318
Obveznice RS - ratna šteta (RSRS-O-F)	2770525	12.148	545.793
Obveznice RS - ratna šteta (RSRS-O-G)	83167	3.821	16.450
Obveznice RS - ratna šteta (RSRS-O-H)	19050	2.864	5.657
Obveznice RS - ratna šteta (RSRS-O-I)	276116	27.957	108.182
Obveznice RS - ratna šteta (RSRS-O-J)	127935	27.137	62.042
Obveznice RS - ratna šteta (RSRS-O-K)	1157007	264.764	680.320
Trezorski zapisi RS	250	0	2.489.026
Ukupno		355.653	4.913.337

R.br.	Oročeni depoziti	Iznos
1.	MF banka a.d. B. Luka	3.400.000
2.	UniCredit bank a.d. B. Luka	1.500.000
3.	Addiko banka a.d. B. Luka	2.100.000
4.	Banka Postanska stedionica a.d. B. Luka	1.700.000
5.	Atos Bank a.d. B. Luka	1.200.000
6.	NLB Banka a.d. B. Luka	500.000
	Ukupno	10.400.000

19. Odnosi sa povezanim licima

Povezana pravna lica Društva u toku poslovne 2023. godine su bila:

1. MKD Mikrofin d.o.o., Banja Luka
2. MF Banka a.d., Banja Luka
3. MF Software d.o.o., Banja Luka
4. MF grupa d.o.o., Banja Luka
5. Drvex d.o.o., Laktaši

U toku 2011. godine Društvo, MKD Mikrofin d.o.o. Banja Luka i MF Banka a.d. Banja Luka, su potpisali okvirni Ugovor o poslovnoj tehničkoj saradnji, radi uspješnijeg nastupanja na tržištu, unapređenja prodaje usluga/ proizvoda i povećanja obima

poslovanja, bolje organizacije plasmana svojih proizvoda, te rentabilnijeg i racionalnijeg poslovanja.

Saradnja Društva sa bivšim akcionarem MKD Mikrofin d.o.o. Banja Luka se, pored ostalog, ispoljava i kroz polise osiguranja koje su sastavni dio ugovora o kreditu MKD Mikrofin.

U 2023. godini MKD Mikrofin se pojavljivao i kao osiguranik Društva, tako da su zaposleni, vozila i objekti MKD Mikrofin bili osigurani kod Društva. Premija osiguranja koja je plaćena od strane MKD Mikrofin prema Društvu je bila određena u skladu sa važećim uslovima i tarifama prema kojim posluje Društvo prema trećim licima. Efekat ovih transakcija u prihodima od MKD Mikrofin je u 2023. godini iznosio oko 172 hiljade BAM.

Društvo je (kao i kod ostalih banaka), vršilo oročenje svojih sredstava kod MF Banke, pre čemu je Društvu ostvarilo ukupan prihod od kamate u 2023. godini od oko 44 hiljada BAM po kamatnim stopama koje su u skladu sa važećim uslovima MF Banke i koji su primjenjivi i na treća lica.

Od 2022. godine kao povezano lice Društva javlja se i MF grupa d.o.o., Banja Luka, s obzirom da je postala većinski vlasnik MKD Mikrofin-a, a od 2023. godine povezano lice Društva postaje i preduzeće Drvex d.o.o., Laktaši.

U okviru redovnih transakcija obavljaju se transakcije sa povezanim licima po standardnim i fer tržišnim uslovima za koje smatramo da su „van dohvata ruke“, i procijenjujemo da Društvo nema rizika od transfernih cijena polisa osiguranja u skladu sa važećim uslovima i tarifama Društva.

20. Struktura datih donacija

U toku 2023. godine, Društvo je vršilo donacije javnim, humanitarnim, sportskim te kulturnim i obrazovnim institucijama. Ovim donacijama, Društvo je pružilo podršku projektima, koji su usmjereni na pomoć djeci, kreativnom i sportskom razvoju, te afirmaciji mladih stvaralaca.

21. Događaji posle dana bilansiranja

Do dana predaje i objavljivanja ovih finansijskih izveštaja, nisu nastali događaji nakon datuma bilansa stanja koji bi zahtjevali korekciju ili dodatna objelodanjivanja u priloženim finansijskim izvještajima, kako se to zahtjeva prema odredbama IAS 10 "Događaji nakon dana bilansa".

22. Procjena očekivanog budućeg razvoja Društva

Na osnovu planiranih projekcija prihoda od premije, rashoda od šteta, investicionih ulaganja te planiranih marketinških i drugih aktivnosti, kao i u prethodnim godinama, Društvo i u narednim godinama planira kontinuirano ostvarivanje pozitivnog bruto finansijskog rezultata, za čije ostvarenje postoje realne pretpostavke uz aktiviranje svih internih resursa, kao i eksternih kanala prodaje i svih drugih potencijala sa kojim Društvo raspolaže.

To će postići kontinuiranim praćenjem i usklađivanjem poslovanja Društva, u svrhu ostvarivanja stabilnog i efikasnog razvoja, uz poštovanje osnovnih načela struke osiguranja.

23. Aktivnosti u vezi s istraživanjem i razvojem

Društvo nema aktivnosti istraživanja i razvoja u smislu MRS-a 38 – nematerijalna sredstva.

24. Otkup vlastitih akcija

Društvo nije imalo otkup vlastitih akcija.

25. Poslovni segmenti Društva

Društvo je usvojilo IFRS 8 "Operativni segmenti" i počelo da ga primjenjuje od 1. januara 2010. godine. Navedeni IFRS 8 zahtjeva identifikovanje operativnih segmenata na bazi internih izvještaja o komponentama Društva koje se redovno pregledaju od strane rukovodilaca nadležnih za donošenje ključnih odluka, a u cilju alokacije adekvatnih resursa navedenim segmentima kao i analize njihovih rezultata. Informacije o segmentima su analizirane na bazi vrsta usluga premije osiguranja, koje su posmatrane u skladu sa procentima mjerodavne premije za pojedine segmente Društva.

Na dan 31. decembra 2023. godine, izvještajni segmenti Društva, u skladu sa IFRS 8, su sljedeći vidovi osiguranja:

1. Imovina
2. Lica.

Dobitak segmenta predstavlja profit svakog segmenta, sa uključenom alokacijom svih troškova, i to na bazi prihoda ostvarenih od strane svakog segmenta posebno. To predstavlja kriterijum koji se izvještava prema rukovodiocima nadležnim za donošenje ključnih odluka, u cilju alokacije adekvatnih resursa segmentima, kao i analize njihovih rezultata.

U cilju praćenja rezultata segmenata i alokacije adekvatnih resursa između segmenata, ukupna sredstva i obaveze su alocirani u izvještajne segmente. Sredstva koja se zajednički koriste od strane izvještajnih segmenata, kao i obaveze koje su zajedničke za segmente, alocirane su na bazi ostvarenih prihoda svakog izvještajnog segmenta zasebno.

26. Finansijski instrumenti za procjenu

Prezentacija finansijskih izvještaja zahtijeva od rukovodstva korišćenje najboljih mogućih procjena i razumnih pretpostavki, koje imaju efekta na prezentovane vrijednosti sredstava i obaveza i objelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih izvještaja, kao i prihoda i rashoda u toku izvještajnog perioda. Ove procjene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih izvještaja, a budući stvarni rezultati mogu da se razlikuju od procijenjenih iznosa.

Procjene i pretpostavke se stalno preispituju. Izmjene knjigovodstvenih procjena priznaju se u periodu izmjene ukoliko se odnose samo na taj period ili u periodu izmjene u budućim periodima ukoliko izmjena utiče na tekuće i buduće periode.

Osnovne pretpostavke koje se odnose na buduće događaje i ostale značajne izvore neizvjesnosti pri davanju procjene na dan bilansa stanja, koja nose rizik sa mogućim

ishodom u materijalno značajnim korekcijama sadašnje vrijednosti sredstava i obaveza u narednoj finansijskoj godini predstavljene su u narednom tekstu:

Procijenjeni korisni vijek nekretnina, opreme i nematerijalnih ulaganja

Određivanje korisnog vijeka nekretnina, opreme i nematerijalnih ulaganja je zasnovano na istorijskom iskustvu sa sličnim sredstvima, kao i predviđenim tehnološkim napretkom i promjenama ekonomskih i industrijskih faktora. Adekvatnost procijenjenog preostalog korisnog vijeka nekretnina, opreme i nematerijalnih ulaganja se analizira godišnje ili gdje god postoji indicija o značajnim promjenama određenih pretpostavki.

Ispravka vrijednosti potraživanja

Potraživanja su prikazana po njihovoj nominalnoj vrijednosti, umanjenoj za ispravke vrijednosti nenaplativih potraživanja. Ispravka vrijednosti se vrši indirektno za iznos dospjelih potraživanja koja nisu naplaćena u određenom periodu od datuma dospjeća za plaćanje, a direktno ako je nemogućnost naplate izvjesna i dokumentovana. Procjena iznosa nenaplativih potraživanja bazira se na istorijskim dokazima o iznosu s tim u vezi nastalih gubitaka.

Procjena rezervi šteta za prijavljene štete (RBNS)

Priroda poslovanja u osiguranju čini otežanim tačno predviđanje ishoda svake pojedine štete i krajnjeg troška svake pojedine štete. Svaka prijavljena šteta se procjenjuje pojedinačno od strane Društva, slučaj po slučaj uzimajući u obzir okolnosti vezane za štetu, dostupne informacije i istorijsko iskustvo o veličini sličnih šteta.

Procjena rezerve štete za svaki slučaj pojedinačno se redovno kontroliše te ažurira kada su Društvu nove informacije raspoložive. Rezervisanja za štete se baziraju na informacijama koje su trenutno dostupne. Međutim, krajnje obaveze po štetama mogu varirati kao rezultat naknadnih promjena raspoloživih činjenica. Teškoće u procjeni rezervi šteta se razlikuju prema vrsti osiguranja uslijed razlika u ugovorima o osiguranju, složenosti šteta, obima šteta i pojedinačnoj prosječnoj veličini šteta. Rizik povezan s procjenom rezervacija za štete koje su prijavljene a nelikvidirane je smanjen kroz ugovore o reosiguranju.

Rezervisanja za nastale neprijavljene štete (IBNR) su procijenjena uz pomoć aktuarske metode tj. Metode ulančanih ljestvica (Chain Ladder Method) i dodatno Bornheutter - Ferguson (B-F) metode koja se koristi samo kod obračuna u osiguranju od odgovornosti za motorna vozila. Izvori podataka korištenih prilikom izračuna rezervisanja su interni, preuzeti iz detaljnih analiza koje se redovno sprovode od strane Društva. Težište pažnje je na tekućim trendovima, a kad u ranijim godinama nije bilo dovoljno informacija koje su potrebne za pouzdanu procjenu razvoja šteta, koriste se razumne pretpostavke.

Pravična (fer) vrijednost

Poslovna politika Društva je da objelodani informacije o pravičnoj vrijednosti onih sredstava i obaveza za koje postoje zvanične tržišne informacije i u slučajevima kada se pravična vrijednost značajno razlikuje od knjigovodstvene vrijednosti. Pravična vrijednost za ove potrebe se definiše kao vrijednost po kojoj se sredstvo može realizovati, ili obaveza izmiriti, na dobrovoljnoj bazi između subjekata koji su upoznati sa stanjem tih sredstava, odnosno obaveza. Ne postoji dovoljno tržišno iskustvo, stabilnost i likvidnost u uslovima kupoprodaje finansijskih instrumenata pošto zvanične

tržišne informacije nisu u svakom trenutku raspoložive. Shodno tome, u takvom okruženju nije moguće pouzdano utvrditi pravičnu vrijednost. Po mišljenju rukovodstva Društva, iznosi u finansijskim izvještajima odražavaju pravičnu vrijednost koja je u datim okolnostima najvjerodostojnija i najkorisnija za potrebe izvještavanja.

27. Ciljevi politika Društva u vezi sa upravljanjem rizicima

Društvo zaključuje aktivne ugovore o osiguranju kojima se rizik osiguranja prenosi sa klijenata na Društvo, kao i pasivne ugovore o reosiguranju kojima se rizik osiguranja prenosi sa Društva na reosiguravače.

Po svojoj prirodi svaki pojedinačan rizik osiguranja je slučajan i nepredvidiv. Kod pružanja jedne ili više vrsta osiguranja, osnovni rizik proizilazi iz činjenice da ukupna šteta i naknada plaćena po ugovoru pređu iznos premije ili preuzetih obaveza po pojedinom riziku, zbog učestalosti ili veličine šteta.

Osnovni vidovi osiguranja su: osiguranje od nezgode, osiguranje imovine, osiguranje od autoodgovornosti, potpuno osiguranje motornog vozila (kasko), osiguranje robe u tranzitu i putničko (zdravstveno) osiguranje.

Upravljanje rizikom osiguranja ima za cilj da omogući Društvu ostvarenje dobiti na način da se ne ugroze osnovni interesi osiguranika, korisnika osiguranja i drugih povjerilaca, kao ni stabilnost poslovanja.

Društvo neprekidno prati sopstvenu izloženost riziku osiguranja, što obuhvata prepoznavanje, procjenjivanje i mjerenje rizika, te na osnovu toga donošenje odgovarajućih odluka i preduzimanje konkretnih aktivnosti. Praćenje ključnih pokazatelja koji su od značaja za upravljanje rizikom unapređeno je kako u pogledu obuhvatnosti, tako i po pitanju pouzdanosti.

Redovni poslovni izvještaji za rukovodstvo Društva sadrže slijedeće informacije:

- Ostvarene poslovne rezultate - u odnosu na planove, ciljeve i standarde,
- pokazatelje realizacije premije i šteta po linijama proizvoda,
- marginu solventnosti, garantnu rezervu, tehničke rezerve i
- strukturu i adekvatnost ulaganja tehničkih rezervi,
- analize adekvatnosti rezervisanih šteta i
- druge pokazatelje upravljanja rizicima utvrđene propisima.

Upravljanje rizikom kapitala

Ne postoji formalni okvir za upravljanje rizikom kapitala Društva. Upravni odbor Društva razmatra kapitalni rizik, na osnovama ublažavanja rizika i uvjerenja da će Društvo biti u mogućnosti da održi princip stalnosti poslovanja, istovremeno maksimizirajući povećanje profita akcionara, preko optimizacije duga i kapitala. Takođe, Upravni odbor Društva razmatra adekvatnost kapitala i garantnog fonda sa ciljem održivosti kapitala iznad propisanog nivoa od strane regulatora.

Struktura kapitala Društva uključuje, gotovinu i gotovinske ekvivalente i kapital koji se sastoji od akcijskog kapitala, rezervi i neraspoređenog dobitka. Upravni odbor Društva pregleda strukturu kapitala po potrebi. Obzirom da Društvo nema obaveza po kreditima Društvo nije vršilo obračun pokazatelja zaduženosti, umanjene za stanje gotovine sa stanjem kapitala.

Upravljanje finansijskim rizikom

Društvo nadzire i upravlja finansijskim rizikom koji se odnosi na operacije Društva kroz interne izvještaje o riziku, koji analiziraju izloženost prema stepenu i veličini rizika. Ovi rizici uključuju kreditni rizik i rizik likvidnosti.

Upravljanje valutnim rizikom

S obzirom da je KM vezana za EUR, Društvo nije izloženo riziku promjene kursa EUR, a nema izloženosti prema drugim valutama.

Upravljanje kamatnim rizikom

Društvo je izloženo kamatnom riziku na polju oročavanja novčanih sredstava u komercijalnim bankama, koje povremeno mijenjaju visine kamatih stopa na oročene depozite.

Upravljanje kreditnim rizikom

Kreditni rizik se odnosi na rizik da druga strana neće ispuniti svoje ugovorne obaveze što će rezultirati finansijskim gubitkom Društva. Društvo je usvojilo politiku da posluje samo sa kreditno pouzdanim strankama i da obezbijedi dovoljno kolaterala, gdje se pokaže kao potrebno, kao sredstvo za umanjeње rizika i finansijskih gubitaka.

Izloženost Društva i kreditni rejting klijenata se stalno nadgledaju, a ukupna vrijednost zaključenih transakcija je razdijeljena između odobrenih klijenata. Kreditna izloženost kontrolira se ograničenjima klijenata koje godišnje pregleda i odobrava rukovodstvo Društva.

Društvo nema značajnu izloženost kreditnom riziku ni prema jednom kupcu ili grupi kupaca koji imaju slične osobine. Društvo definiše kupce da imaju slične osobine ako su povezana lica.

Maksimalna izloženost kreditnom riziku je neto knjigovodstvena vrijednost finansijskih sredstava prikazana u finansijskim izvještajima.

Upravljanje rizikom likvidnosti

Krajnja odgovornost za upravljanje rizikom likvidnosti je na rukovodstvu Društva, koje je izgradilo odgovarajući okvir za upravljanje rizikom likvidnosti u skladu sa kratkoročnim, srednjoročnim i dugoročnim potrebama za upravljanje likvidnošću Društva. Društvo upravlja ovim rizikom održavanjem adekvatnih rezervi, time što konstantno nadgleda prognoziranje i stvarne novčane tokove i upoređuje profile dospjeća finansijskih sredstava i obaveza. Upravljanje rizikom likvidnosti Društvo ostvaruje kroz dnevno praćenje dinamike dospjeća obaveza i mogućnosti naplate potraživanja.

U sprovođenju praćenja likvidnosti, Društvo se pridržava određenih principa ustanovljenih Odlukom o načinu utvrđivanja i praćenju likvidnosti društva za osiguranje i Odlukom o sistemu internih kontrola i upravljanju rizicima u poslovanju društva za osiguranje, i na taj način se štiti od prekomjerne izloženosti riziku ročne i strukturne neusklađenosti imovine sa obavezama, odnosno nemogućnosti Društva da u cjelini i

blagovremeno izmiruje svoje dospjele i buduće obaveze. Rukovodstvo Društva svakodnevno razmatra izveštaj o stanju žiro računa i stanju depozita.

Na osnovu identifikacije raspoloživih sredstava i dnevno utvrđenih potreba, donosi se odluka o korišćenju sredstava.

28. Izloženost Društva rizicima

Reosiguranje i saosiguranje

Društvo prenosi dio rizika, koji se odnosi na osiguranje imovine, na reosiguravatelja. Za određene vrste osiguranja, maksimalna izloženost riziku je ograničena kroz ugovore o osiguranju od nezgode, kao i od kumulativne štete, u zavisnosti od potrebe koja proizilazi iz ovog određenog rizika.

Prema Pravilniku o uslovima i načinu saosiguranja i reosiguranja viškove rizika iznad sopstvenog samopridržaja Društvo plasira u reosiguranje ili u saosiguranje. Samopridržaj je dio rizika koji Društvo može pokriti sopstvenim sredstvima, ali tako da isplatom šteta ostane solventno.

Najveći iznos do koga Društvo može svojim sredstvima pokrivati obaveze iz ugovora o osiguranju utvrđuje se Odlukom o utvrđivanju maksimalnog samopridržaja i raspodjeli rizika. Odluka o maksimalnom samopridržaju se donosi svake godine od strane Upravnog odbora Društva.

Društvo je nepokrivene viškove rizika iznad maksimalnog samopridržaja u 2023. godini, obezbjeđivalo zaključivanjem ekscedentnog ugovora o reosiguranju imovinskih rizika, XL ugovorom o reosiguranju rizika domaće autoodgovornosti i transportnih rizika sa Bosna Re, Sarajevo, dok je jedan dio ekscedentnog ugovora o reosiguranju imovinskih rizika kao i kvotno reosiguranje zemljotresa, zaključivalo sa reosiguravajućim društvom Dunav Re, Beograd.

Rezerisanja za štete

Glavni rizik za Društvo u vezi sa ugovorima o osiguranju nastaje na osnovu činjenice da se stvarne štete i za njih vezane isplate mogu dogoditi u vreme različito od onog koje se očekuje zbog učestalosti šteta, njihove prirode, kao i zbog toga što isplate mogu biti više od početnih procena i kasnijih promena kod dugoročnih odštetnih zahteva. Zbog toga je cilj Društva da formira rezervu dovoljnu da pokrije ove obaveze. Analiza razvoja rizika i procenjene premije osiguranja formiraju se na osnovu dostupnih statističkih podataka. U premije je uključen dodatni iznos zbog neizvesnosti, odnosno izbegavanja posledica nepovoljnog razvoja rizika.

U cilju izbjegavanja rizika od prijave nerealnih šteta za naplatu osiguranja, naročito onih koje su se dogodile u inostranstvu (kod osiguranja vozila), potpisuje se ugovor sa odgovarajućom osiguravajućom kućom koja ima poslovnice u svim zemljama EU i zemljama članicama Saveta Biroa zelene karte i koja će pratiti usaglašenost sa zakonskim normama u svakoj od zemalja.

29. Politika reosiguranja i saosiguranja

Prema Pravilniku o uslovima i načinu saosiguranja i reosiguranja viškove rizika iznad sopstvenog samoprdržaja Društvo plasira u reosiguranje ili u saosiguranje. Samoprdržaj je dio rizika koji Društvo može pokriti sopstvenim sredstvima, ali tako da isplatom šteta ostane solventno.

Najveći iznos do koga Društvo može svojim sredstvima pokrivati obaveze iz ugovora o osiguranju utvrđuje se Odlukom o utvrđivanju maksimalnog samoprdržaja i raspodjeli rizika. Odluka o maksimalnom samoprdržaju se donosi svake godine od strane Upravnog odbora Društva.

Faktori koji određuju samoprdržaj su finansijski kapacitet i tehnički kapacitet. Finansijski kapacitet Društva su rezerve kojima ono raspolaže. Tehnički kapacitet je određen veličinom i strukturom portfelja osiguranja Društva.

Vrsta osiguranja		Iznos maksimalnog samoprdržaja u KM
01	<i>Osiguranje od posljedica nesrećnog slučaja (nezgode)</i>	60.000
02	<i>Zdravstveno osiguranje</i>	100.000
03	<i>Osiguranje putničkih vozila – kasko</i>	200.000
07	<i>Osiguranje robe u prevozu</i>	400.000
08	<i>Osiguranje od požara i drugih opasnosti</i>	500.000
08	<i>Osiguranje od zamljotresa</i>	750.000
09.01	<i>Osiguranje mašina od loma i drugih opasnosti</i>	350.000
09.02.II/2	<i>Novac i druga sredstva plaćanja za vrijeme manipulacije na blagajnama, šalterima, na uplatno isplacnim mjestima i drugim smjestaštima u objektu od rizika razbojništva na pojedinom šalteru</i>	10.000
09.02.II/2	<i>Novac i druga sredstva plaćanja za vrijeme manipulacije na blagajnama, šalterima, na uplatno isplacnim mjestima i drugim smjestaštima u objektu od rizika razbojništva na svim šalterima jedne lokacije</i>	100.000
09.02.II	<i>Ostali stavovi tarifne grupe 2</i>	100.000
09.02	<i>Ostale tarifne grupe osiguranja od opasnosti provalne krađe i razbojništva</i>	100.000
09	<i>Ostala nepomenuta osiguranja iz vrste 09 - Ostala osiguranja imovine</i>	100.000
10	<i>Osiguranje odgovornosti vlasnika, korisnika, motornih vozila za štetu prčinjenu trećim licima</i>	200.000
10.03	<i>Osiguranje prevoznika za robu prilikom transporta na kopnu</i>	400.000
11	<i>Osiguranje od građanske odgovornosti za vazduhoplove</i>	220.000
12	<i>Osiguranje od građanske odgovornosti za plovila</i>	210.000
13	<i>Osiguranje od opšte građanske odgovornosti</i>	500.000
14	<i>Osiguranje kredita</i>	50.000
15	<i>Osiguranje garancija</i>	50.000
16	<i>Požar i lom mašina</i>	175.000
16.09.	<i>Osiguranje otplate kredita</i>	60.000
	<i>Sva ostala nepomenuta osiguranja</i>	50.000

Društvo je nepokrivene viškove rizika iznad maksimalnog samoprdržaja u 2023. godini, obezbjeđivalo zaključivanjem ekscedentnog ugovora o reosiguranju imovinskih rizika, XL ugovorom o reosiguranju rizika domaće autoodgovornosti i transportnih rizika sa Bosna Re, dok je jedan dio ekscedentnog ugovora o reosiguranju imovinskih rizika kao i kvotno reosiguranje zemljotresa, zaključivalo sa reosiguravajućim društvom Dunav Re, Beograd.

Ugovorom o ekscedentnom reosiguranju imovinskih rizika reosigurani su viškovi rizika iznad samoprdržaja cedenta u periodu 1.1.- 31.12.2023. godine sljedećih osiguranja:

1. Osiguranje imovine od požara i drugih opasnosti:

- 1.1. Osiguranje od požara i drugih opasnosti izvan industrije i zanatstva;
- 1.2. Osiguranje od požara i drugih opasnosti u industriji i zanatstvu;
- 1.3. Osiguranje od požara imovine elektroprivrede;

2. Osiguranje tehničkih grana:

- 2.1. Osiguranje mašina od loma;
- 2.2. Osiguranje mašinske opreme elektroprivrednih organizacija od loma;
- 2.3. Osiguranje objekata u izgradnji;
- 2.4. Osiguranje objekata u montaži;

3. Ostala osiguranja imovine;

- 3.1. Osiguranje od opasnosti provalne krađe i razbojništva;
- 3.2. Osiguranje filmskih preduzeća;
- 3.3. Kombinovano osiguranje računara;
- 3.4. Osiguranje zaliha u hladnjačama;

4. Osiguranje odgovornosti:

- 4.1. Osiguranje ugovorene odgovornosti izvođača građevinskih radova;
- 4.2. Osiguranje ugovorene odgovornosti izvođača montažnih radova;

5. Osiguranje finansijskih gubitaka;

- 5.1. Osiguranje od opasnosti prekida rada usljed opasnosti od požara.

AM Best Company, svjetska agencija za ocjenu rejtinga za oblast osiguranja i reosiguranja, petnaesti put za redom, potvrdila je reosiguravajućem Društvu Bosni RE d.d., **B+ rejting** (Good) finansijske snage. Isti **B+ rejting** (Good) i dugoročni kreditni rejting na bbb- sa pozitivnim izgledima, potvrđen je i reosiguravajućem društvu Dunav RE a.d.o., Beograd.

Akcionarsko društvo za reosiguranje „Dunav Re“ osnovano je 01.07.1977. godine pod nazivom Zajednica reosiguranja „Dunav Re“ i u svojom bogatom dugogodišnjem poslovnom iskustvu od preko četrdeset godina bilježi značajne uspjehe uvažavajući ekonomska načela i načela struke reosiguranja.

Bosna RE d.d. je, formirana daleke 1978. godine. Odjel reosiguranja kompanije za osiguranje Sarajevo osiguranje je izdvojen u samostalnu kompaniju sa osnovnim zadatkom da se bavi poslovima reosiguranja.

S obzirom da osiguranje i reosiguranje na prostorima Bosne i Hercegovine postoji još od kraja 19. vijeka, a time i veze sa međunarodnim tržištem reosiguranja, Bosna RE je imala zadatak da te veze proširi i da na najbolji mogući način zaštiti portfelj svoga, u prvo vrijeme jedinog cedenta Sarajevo osiguranja. Jačanjem Bosna RE-a povećavali su se i kapaciteti, broj ugovora, cedenata i partnera.

30. Primjenjena pravila korporativnog upravljanja

Društvo je u toku 2011. godine donijelo Kodeks korporativnog upravljanja koji je imao za cilj uspostavljanje visokih standarda korporativnog upravljanja i transparentnosti poslovanja „Mikrofin osiguranja“ a.d.

Društvo je početkom 2023. godine sastavilo godišnji finansijski izvještaj za 2022. godinu, koji je zajedno sa nezavisnim revizorskim izvještajem sačinjenim od strane revizorske kuće Grant Thornton i mišljenjem eksternog aktuaru Predraga Kovačevića,

usvojen od strane Skupštine akcionara dana u junu 2023. godine. Mišljenje nezavisnog revizora o poslovanju Društva u prethodnoj 2022. godini, objavljeno je na zvaničnom sajtu Društva, kao i u dnevnim novinama (Glas Srpske).

Na redovnoj godišnjoj Skupštini akcionara održanoj 18. maja 2023. godine, prisutni akcionari su upoznati sa poslovanjem Društva u prethodnoj godini. Takođe na istoj Skupštini, čiji saziv je objavljen u dnevnim novinama Glas Srpske i Dnevnim Nezavisnim novinama, akcionari su upoznati sa podacima o dobiti koje je Društvo ostvarilo zaključno sa 31.12.2022. godine.

U toku poslovne 2023. godine Upravni odbor Društva je održao 16 sjednica, na kojima su razmatrani svi tekući problemi Društva, a ujedno su prezentovani i kvartalni izvještaji o poslovanju Društva.

Upravni odbor je na godišnjoj Skupštini akcionara održanoj u maju 2023. godine prezentovao akcionarima Izvještaj o svom radu u poslovnoj 2022. godini, a isti će se prezentovati i na narednoj redovnoj Skupštini akcionara u 2024. godini i obuhvatiće aktivnosti Upravnog odbora u 2023. godini. Podaci o primanjima i naknadama koje svaki član Upravnog odbora prima od Društva objavljeni su u revizorskom izvještaju.

Na skupštini akcionara u 2023 godini OZR je imao sljedeće dokumente koji su usvojeni: Izvještaj Odbora za reviziju za 2022 godine i Godišnji Izvještaj o radu interne revizije sa Mišljenjem Odbora za reviziju o godišnjem Izvještaju.

U skladu sa prethodno navedenim, Društvo se u svom radu pridržavalo standarda korporativnog upravljanja, što znači da je transparentnost poslovanja Društva na visokom nivou.

31. Rezime

Društvo je u 2023. godini poslovalo pozitivno, te je ostvarilo bruto dobit od 334 hilj. KM, uz plan prodaje koji je ostvaren 116% i troškovima sprovođenja osiguranja, koji su ostvareni 113%. Troškovi isplate šteta su veći od Plana za oko 1,45 mil. KM, a od 2022. godine za oko 777 hilj. KM, što je povećalo mjesečni prošlogodišnji prosjek troškova isplate šteta sa 580 hilj. KM na ovogodišnji prosjek od 650 hilj. KM.

Ono što je posebno obilježilo 2023. godinu je svakako najveći rast premije osiguranja (za 4,6 mil. KM tj. za 28%) u odnosu na sve prethodne godine, ali i isplata „ekstremno“ velike štete od požara od preko 400 hilj. KM, na samom kraju poslovne godine, koja je direktno uticala na bilanse Društva i ostvarenje finansijskog rezultata.

Kao i u prethodnim godinama, Društvo je i u ovom periodu adekvatnim sredstvima ulaganja, uz ostvareni prinos na ulaganje obezbjedilo potpuno pokriće tehničkih rezervi i minimalnog Garantnog fonda.

Mikrofin osiguranje a.d.

Predsjednik Upravnog odbora